1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 30. П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЛЮТОГО 1973 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, FEBRUARY 16, 1973 No. 30. VOL. LXXX.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ВДЯЧНИЙ ЗА ПІДТРИМКУ В СПРАВІ В'ЄТНАМУ

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

February 1, 1973

Dear Dr. Dobriansky:

Now that we have finally achieved peace with honor in Vietnam, I particularly want you to know how much I have appreciated the support you have given during these difficult years to the policies that made that achievement possible. Without people in the Nation who stood steadfastly as you did, we could not have won the settlement that I announced on January 23.

I know how great the pressures have been. I know the sort of attacks to which you have been subjected, as a result of following your conscience and supporting our men in Vietnam and our Nation's commitment. But I also am confident that history will prove you to have been right, and that in the years to come you can look back with pride on a stern test nobly met.

With best personal regards,

Sincerely,

Richard Nixon

Dr. Lev Dobriansky
4520 King Drive
Alexandria, Virginia 22312

Фотостатична копія (поменшена) листа президента Ніксона до проф. Лева Добрянського.

Вашингтон. — „Тепер, як ми вже остаточно досягнули у В'єтнамі мир з честю, я зокрема бажав би довести до Вашого відома, як дуже я оцінював підтримку, яку Ви давали під час цих трудних років для політики, що вможливила це досягнення" — написав президент Ричард Ніксон в листі до президента УККА проф. Лева Добрянського у відповідь на листа проф. Добрянського з нагоди закінчення в'єтнамської війни. Проф. Добрянський у своєму листі з 23-го січня м.ін. писав, що „ми підтримуємо Вас у Ваших зусиллях досягнути мир в нашому поколінні та щиро молимось, що ворог — Ганой та його різні піддержувачі — будуть співпрацювати для виконання намірів і змісту договору та щиро загарантують народові В'єтнамської Республіки не тільки природне право на самовизначення, але й практичне здійснення цього права". Президент Ніксон у відповідь на того листа в дальшому пише: „Без людей в країні, які так твердо стояли, як Ви, ми не могли б були добитись того полагодження, що його я проголосив 23-го січня. Я знаю, як великий був натиск. Я знаю роди атак, на які Ви були виставлені в результаті того, що Ви йшли за Вашим сумлінням та підтримували наших вояків у В'єтнамі та зобов'язання нашої нації. Але я також впевнений, що історія докаже, що Ви мали правду та що в наступних роках Ви з гордістю будете оглядатись на шляхетно видержану невблаганну пробу".

Ніксон наголошує важливість забезпечення енергії та охорони оточення

Вашингтон. — У своєму виступі по радіо 14 лютого президент Р. Ніксон уточнив деякі питання, що стосуються джерел і постачання енергії для потреб населення Америки при втриманні „спримливого поземy економічних коштів і коштів охорони оточення". Президент поінформував, що він переслав Конгресові ряд законопроєктів із цього питання, а одночасно звернув увагу американців на той факт, що джерела енергії в ЗСА і світі не є обмежені, що необхідно енергію консервувати і пляново та економічно використовувати. З цією метою уряд ЗСА вестиме відповідну внутрішню політику, а на міжнародньому полі кооперуватиме з іншими державами, зокрема з СССР і Канадою, коли йдеться про боротьбу з занечищуванням оточення. У промові президент Ніксон накреслив ряд принципів, які мали б лягти в основу американської політики по лінії належного використовування засобів енергії та по лінії чистоти оточення. Особливу вагу Президент поклав на ролю в тому напрямку стейтових та льокальних урядів, а також окремих мешканців ЗСА, які, як казав він, „мусять нести самі відповідальність за свій дім і за своє місце праці".

В Олбані внесено законопроєкт про кару смерти

Олбані. — В Леґіслятурі Нюйоркського стейту знову внесено законопроєкт про відновлення смертної кари для особливо небезпечних убивців першої категорії, які здійснили наперед задумане заплановане вбивство. Такий законопроєкт обговорювали й минулого року, але тоді не вистачило 11-ти голосів, щоб він став законом. Цього року його вніс Роберт Келлі, консервативний республіканець із Брукляну, і тепер він має значно більше шансів стати законом у цьому стейті. Р. Келлі сказав, що вже крайній час „стати в обороні покривджених у Нюйоркському стейті, притиснувши до стіни кримінальних злочинців". Губернатор стейту Нелсон Рокефеллер зі свого боку домагається уведення нового закону, за яким торгівців наркотиками будуть саджати на досмертну в'язницю.

Українці Оттави відзначили роковини Української Державности

Оттава. — Заходами місцевого Відділу Комітету Українців Канади влаштовано 3 лютого Свято державности для відзначення 55-их роковин Акту 22 січня. Святкову доповідь на концерті виголосив президент Централі КУК, проф. Петро Кондра, який здатно пов'язав відзначування роковин проголошення української державности з конкретними завданнями української громади в Канаді, в тому з ролею української громадської централі — КУК „Спомини того, що минуло — це історична сторінка кожної події, говорив проф. Кондра. — Ще важніша сторона цієї річниці є в тому, що ми навчилися з цієї історичної події, щоб можна було використати у майбутньому?".

У Вінніпегу відбувся „Український Тиждень"

Вінніпеґ. — 3 лютого тут закінчився успішний „Український Тиждень", влаштований під патронатом Комітету Українців Канади для відзначення 55-их роковин проголошення самостійної української держави. В рямках цього тижня, що почався в неділю 28 січня концертом в роковини 22-го січня, було влаштовано 95 різних імпрез, в тому концертів, мистецьких виставок, показу української видавничої справи, спортових імпрез, університетських докладів, які дали перегляд українського культурного багатства.

ЗСА та Північний В'єтнам створять Спільну Економічну Комісію

Вашингтон. — Уряди ЗСА та Північного В'єтнаму опублікували 14 лютого тотожні комунікати про плян створити Спільну Економічну Комісію, яка матиме за завдання відповідно скеровувати допомогу ЗСА на відтинку відбудови знищеного у війні Північного В'єтнаму. Цей комунікат опубліковано після триденного побуту в Ганою Г. Кіссінджера, політичного дорадника президента Ніксона. Г. Кіссінджер перевів у Ганою розмови з північнов'єтнамським прем'єром Фан Ван Донгом, віце-прем'єром Нгусном Дуй Трінгом та спеціяльним дорадником Лє Дук То. Формально обом сторонам йшлося про уточнення поглядів на шляхи і засоби імплементації постанов договору про перемир'я з 27 січня. Фактично, як виходить з одержаних інформацій, Г. Кіссінджер у розмовах з північнов'єтнамцями мав за завдання накреслити шляхи розвитку взаємин між ЗСА та Північним В'єтнамом на найближчі роки. З цього погляду значення запланованої Комісії особливо велике, бо ця Комісія переводитиме у життя намічені пляни не тільки самої відбудови країни, але також і співпраці між ЗСА та Північним В'єтнамом. У комунікаті говориться про принципи, на базі яких мають реґулюватися взаємини між ЗСА та Північним В'єтнамом. Ці принципи такі: "(а) Всі постанови паризького договору щодо В'єтнаму і протоколи з ним зв'язані, мають бути повністю і докладно застосовані; (б) Демократична Республіка В'єтнаму і З'єднані Стейти будуть намагатися, щоб нові відносини спиралися в.. пошануванні незалежности і суверенности обох сторін, невтручуванні у внутрішні справи обох сторін, рівности та взаємної користи; (в) Нормалізація відносин між Демократичною Республікою В'єтнаму і З'єднаними Стейтами допоможе забезпечити тривалий мир у В'єтнамі і причиниться для справи миру в Індокитаю та у Південносхідній Азії". В комунікаті висловлюється сподівання, що візита Кіссінджера „буде початком нових двосторонніх взаємин" між договірними сторонами. Інформуючи про плян створити таку Комісію, пресовий секретар Президента, Роналд Зіґлер, заявив, що досі з боку Адміністрації не опрацьовано ще ніяких конкретних плянів щодо форм допомоги Північному В'єтнамові та розмірів такої допомоги. Не відомо також, якою буде реакція Конґресу на такий плян. Серед конґресменів та сенаторів є виразні противники цілого пляну допомоги Північному В'єтнамові. Наприклад, конґресмен Г. Р. Ґросс з Айови заявив, що „я є проти того, щоб щонебудь їм (тобто північним в'єтнамцям) платити". Президент Ніксон вже раніше заявив про готовість ЗСА призначити 7.5 біл. долярів на допомогу індокитайським державам, в чому 2.5 біл. долярів мало б бути відведено на допомогу Північному В'єтнамові. Президент на останній пресовій конференції звернув увагу на можливу опозицію щодо такої допомоги Північному В'єтнамові, підкреслюючи однак, що йдеться тут про „інвестицію в справу миру". Засадничо, допомога для Індокитаю, а для Північного В'єтнаму зокрема, мусить бути затверджена Конґресом і треба сподіватися, що цілий плян створення Спільної Економічної Комісії ЗСА та Північного В'єтнаму буде предметом гострої дебати в Конґресі.

Зіновія Франко „рецензує" протинаціоналістичну книжку

Київ. — На сторінках „Культури і Життя", органу Міністерства культури СССР, з 8 лютого появилася стаття внучки Івана Франка Зіновії Франко п.н. „Історія повинна навчити", в якій вона „рецензує" протинаціоналістичну пашквілянтську публікацію Клима Дмитрука (псевдонім відомого чекіста, майора КҐБ Климента Гальського) „Безбатченки", видану у Львові 1972 р. Рецензія З. Франко написана в тому ж тоні, що й „рецензована" нею книжка, тобто з гострим протинаціоналістичним вістрям, з нападами проти ОУН і українських націоналістів. Провідною думкою рецензії є „розкрити" зв'язок, який нібито існував між ОУН та німецьким ґітлеризмом і фашизмом та „показати" повну залежність ОУН від Берліну. Очевидно, З. Франко не поминає мовчанкою діяльність української еміґрації в Европі, ЗСА та Канаді, де, як пише вона, „осіло багато послідовників оунівських карателів" і де „антикомунізм, піднесений до рівня майже державної ідеології, по-новому надихнув і українську буржуазно-націоналістичну еміґрацію і спрямував її на неприховану антирадянську пропаґанду, а разом з тим на підготову кадрів для підривної діяльности проти СРСР". Очевидно, не обійшлося в рецензії без згадки про співпрацю „українських буржуазних націоналістів" з „сіоністами" та „націоналістами інших мастей. З. Франко робить висновок, що „обов'язок радянських істориків якнайповніше викривати антинародну діяльність тих організацій, зокрема Організації Українських Націоналістів (ОУН), які з тавром запроданства і слідами крови братів відійшли в лиху пам'ять у західніх областях України".

З приводу цієї „рецензії" З. Франко варто нагадати, що вона була довший час переслідувана, і в січні 1972 р. арештована чинниками КҐБ, які обвинувачували її у дисидентстві і „поширюванні протисовєтської пропаґанди", а відтак примусили написати „покаянну заяву" з засудженням інших українських дисидентів, які або перебувають під слідством, або вже засуджені на довголітнє ув'язнення.

Ватиканське радіо передає 32 мовами

Рим. — Ватиканське Радіо, маючи в своєму розпорядженні потужні надавачі, передає свої програми на 32 мовах світу. В основному це суто релігійні програми, але деякі редакції долучують також хронікальні вістки з життя й діяльности інших народів, чи етнічних спільнот, як це робить Український відділ. Ватиканська Радіовисильня працює щоденно по 20 годин. До неї надходять листи з різних країн, в тому з України: „Голос Ватиканського Радіо — це голос самого Спасителя", сказано в одному з листів, зацитованому в тижневику „Шлях" з 18 лютого. У листі слухача пересилань еспанською мовою, із Куби, читаємо: „Слухаю вас із великою увагою та цікавістю, бо ваші проповіді про слова Христові мають чудовий вплив на людські труднощі та злидні, що спадають на мене" . . . Українським Відділом при Ватиканському радіо керує о. Родіон Головацький.

В ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ВНЕСЕНО РЕЗОЛЮЦІЮ ПРО СТВОРЕННЯ СПЕЦІЯЛЬНОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ СПРАВ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Конґресмен Деніел Флад

Вашингтон. — У вівторок 9 січня ц. р. була подана на розгляд Палати Репрезентантів ЗСА і зареєстрована під числом 106 окрема резолюція в справі створення спеціяльної Комісії для справ поневолених націй. Подав резолюцію відомий приятель українського й інших поярмлених Москвою народів конґресмен Деніел Флад. Попереджена резолюція з'ясуванням її мотивів і причин, в яких, з одного боку, стверджується, що загарбництво і колоніялізм сьогоднішньої імперіялістичної Москви не знайшли відповідного з'ясування в Об'єднаних Націях і, з другого боку, що загальне відзначування у ЗСА чотирнадцятої річниці Тижня Поневолених Націй, що був встановлений в 1959 році Конґресом ЗСА, виявило ентузіястичне захоплення великої частини суспільства проклямацією Президента із закликом до американської нації вивчати важке становище опанованих Совєтським Союзом народів і країн. Стверджено там також, що центральною проблемою нашого часу є наступ імперіялістичного тоталітарного невільництва проти національної демократичної свободи, виявлений у поневоленні Москвою народів Польщі, Угорщини, Литви, України, Чехо-Словаччини, Латвії, Естонії, Білоруси, Румунії, Східньої Німеччини, Болгарії, суходільного Китаю, Вірменії, Азербайджану, Грузії, Північної Кореї, Албанії, Ідель-Уралу, Козакії, Туркестану, Північного В'єтнаму й інших поярмлених народів. Пропонована конґресменом Д. Фладом Комісія для справ поневолених народів мала б складатися з десяти членів Палати Репрезентантів під проводом обраного ними голови і його заступника. Комісія мала б переводити переслухання і досліджування становища всіх поневолених не-російських народів в Совєтському Союзі і в Азії, в тому також і російського народу, передавати звідомлення із своїх досліджень на розгляд Палати Репрезентантів, з тим, що основне загальне звідомлення з відповідними рекомендаціями мало б бути складене найпізніше до 31 січня 1974 р. Мала б діяти Комісія в рамцях 93-го-го Конґресу.

Конґресмен Д. Флад подав резолюцію, щоб ЗСА вимагали відновлення діяльности Українських Церков в СССР

Вашингтон. — Під час засідання Палати Репрезентантів ЗСА, що відбувалося у вівторок 9 січня ц.р., відомий американський конґресмен Деніел Флад виступив із пропозицією схвалити резолюцію із вимогою, щоб ЗСА добивалися відновлення Української Православної й Української Католицької Церков у Совєтському Союзі. У вступі до своєї резолюції конґресмен Флад покликається на постанови Хартії Об'єднаних Націй та схваленої ними Декларації про Людські права, як також на 124-у статтю Конституції СССР, яка ґарантує громадянам свободу переконань та релігійного віровизнання. Стверджуючи, що тотальна екстермінація обох названих вище Церков, головних віровизнань нації, яка нараховує понад 45 мільйонів людей, брутально порушує основні права у згаданих вище Хартії та Декларації ОН, конґресмен Флад вимагає у своїй резолюції, щоб Президент ЗСА звернувся із закликом до совєтського уряду відновити конкретно Українську Православну і Католицьку Церкви в СССР і використати всі формальні й неформальні контакти з СССР для забезпечення свободи віровизнання вірних обох Церков і поставити справу ліквідації їх на розгляд Об'єднаних Націй. Резолюцію ч. 48 передано на вирішення Комісії закордонних справ.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ НАЙБІЛЬША ЗАГРОЗА ДЛЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ЗСА — СТВЕРДИВ А. ШІФРІН У СВОЇХ ЗІЗНАННЯХ ПЕРЕД СЕНАТСЬКОЮ ПІДКОМІСІЄЮ

Вашингтон (М. Кушнір). — Відомий жидівський діяч, колишній довголітній в'язень совєтських тюрем і концтаборів Авраам Шіфрін, широко відомий українській громаді із своїх виступів на оборону Юрія Шухевича, зізнавав у Вашингтоні перед Сенатською Підкомісією для Справ Внутрішньої Безпеки, в днях 1 і 2 лютого ц.р. Заприсяження Шіфріна й опитування переводив предсідник підкомісії, сенатор із Флориди Ґурні (Gourney).

Безпосереднім приводом до започаткування переслухань цієї підкомісії було твердження Авраама Шіфріна, що СССР є завжди, — не зважаючи на офіційний курс мирної коекзистенції, підписані договори про обмеження зброєння і пожвавлені торговельні взаємини — найбільшою загрозою для внутрішньої безпеки ЗСА. Москва ніколи не забуває, на думку Шіфріна, про свою програму поневолення ЗСА, що і виражена формулою: „Зовнішнє оточення, плюс внутрішня деморалізація, веде до проґресивної капітуляції". В даний момент, найбільшою перешкодою для здійснювання тієї програми є внутрішній фермент в СССР. Вашингтон своєю політикою у відношенні до СССР і матеріяльною підтримкою допомагає Москві приборкати внутрішні ферменти, отже, є не тільки посередньо відповідальний за долю численних дисидентів в СССР, але й сам допомагає зростати потенціяльній загрозі для себе.

Шіфрін ілюстрував свої зізнання картами, на яких були означені розташування відомих йому концентраційних таборів, плянами деяких концентраційних таборів, келій, а далі фотознімками, копіями листів і т.п.

Однією з цілей переслухання було теж ствердження, що Москва, не зважаючи на те, що СССР є членом ОН, жорстоко топче права людини та широко стосує ґеноцидні методи правління.

На Заході поширене переконання, що концентраційні табори в СССР належать до минулого (що є до деякої міри успіхом знаменитої московської пропаґанди). Зізнання А. Шіфріна стверджують протилежне. Він признає, що Хрущов, який по смерті Сталіна заявив, що в концентраційних таборах караються 15 мільйонів політичних в'язнів, — звільнив спочатку деяку частину, але дуже скоро після цього табори заповнилися вщерть новими в'язнями. Саме тепер, у 1973 році, в московських концентраційних таборах перебуває приблизно 20 мільйонів людей. Десятки тисяч концентраційних таборів — розкидані по всій території СССР, але найбільші їх скупчення в арктичних полосах Сибіру, вздовж окремих залізничих ліній, призначених виключно для КҐБ.

Людська мова не має слів, якими можна було б передати страждання і муку людей, запроторених в ці концентраційні табори.

Виснажлива, небезпечна, вимотуюча всі сили праця в копальнях, у лісах, спеціяльних фабриках, при голодових пайках гнилої капусти й клейкої речовини, називаної хлібом. Дошкульний холод, що врізується аж до стрижня костей, страждання втомленого тіла в найпримітивніших рафіновано-жорстоких умовах, знущання озвірілої в'язничної сторожі, безупинне цинічне топтання людської гідности, ґруба лайка, задушливий моральний сморід — це тільки загальні риси цього справжнього пекла на землі. А коли додати до цього тугу за близькими, ріднею, турботу за їхню до-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Передана А. Шіфріним Сенатській підкомісії карта залізничої каґебівської лінії з Потми до Барашево в Мордовській Автономній ССР. На ніякій з офіційних залізничих карт СССР ця лінія непозначена. Збудована ця залізниця виключно для КҐБ з метою обслуговування совєтської системи концтаборів із яких тільки частина зафіксована на карті.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ
У РІЧНИЦЮ ЗВІЛЬНЕННЯ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

Філядельфія, Па. — (О. Л-й). — Заходами Філядельфійського Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви буде відправлено в неділю 18 лютого ц. р. Службу Божу в наміренні їх Блаженства Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Йосифа VII о год. 12-ій в полудне в церкві Царя Христа при вул. Каюґа. І зараз після того в церковній залі відбудеться доповідь проф. Григора Лужницького на тему: „10-річчя звільнення з большевицької неволі їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Сліпого".

МОНОГРАФІЯ ПРО БОГДАНА ЛЕПКОГО

Ню Йорк. — У 100-ліття народин видатного українського поета і романіста Богдана Лепкого, заходами Фундації ім. Б. Лепкого при НТШ видано пропам'ятну бльок-наліпку, з портретами письменника і з відповідними написами українською та англійською мовами. Ці видання літературно оформив Роман Завадович, дораджував філателіст Степан Кікта, технічне виконання Лідії Смик. Комплет складається з двох бльочків. Прибуток із розпродажу пропам'ятних коверт і бльочків призначений на покриття коштів публікації монографії проф. В. Лева про Богдана Лепкого. Ціна пропам'ятного видання 1.50 дол.

ЗИМОВА ОСЕЛЯ У ФРАНЦІЇ

Париж. — У Маквільєрі відбулася на сході Франції вакаційна українська зимова оселя, яка тривала від 23 грудня м. р. до 2 лютого ц. р. День на оселі коштував 3 дол., або 15 франків. Цьогорічним кличем для молоді на оселі було: „Навчимося писати листи по-українському", крім того, учасники вивчали гру на українських народних інструментах. За таборування відповідала Управа Оселі, яку очолює о. Павло Коґут.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Боже, благослови Америку!"

Перший з-посеред 116-ох американських воєннополонених, звільнених минулої неділі в'єтнамськими комуністами, капітан фльоти Джеремай Дентон, який перебував у полоні близько восьми років, віддаючи військову честь американській Комісії, що перебирала полонених на летовищі під Ганоєм у Північному В'єтнамі, заявив: „Ми мали честь служити нашій батьківщині в трудних обставинах. Ми глибоко вдячні нашому найвищому командирові і нашому народові за нинішній день. Боже, благослови Америку!"

У цих словах зміст багатший і глибший, як у довгій, сповненій патріотичних фраз промові. З цих коротких слів промовляє та подивугідна мораль американського вояка-громадянина, яка в масі збереглася під час отієї близько 10-річної, найважчої війни, що її вела Америка за всю свою історію, війни у насправді „трудних обставинах". Три з половиною мільйони американців перейшли через В'єтнамську війну. Вони були виставлені не тільки на страшні кліматичні й теренові умовини цієї південноазійської країни, не тільки на вогонь ворога, але й на повінь розкладової пропаганди, що її вели не лише вороги, але й земляки. Американських полонених показували публічно, як злочинців, — їм „переполіскували мізки", їх змушували слухати радіопромов різних відвідувачів у Ганої з Америки, які закликали їх до непослуху державній владі, — ніхто не підтримував їх на дусі, крім власної совісти, крім почуття обов'язку. З-посеред отих трьох з половиною мільйонів американців, що перейшли крізь В'єтнамську війну, тільки маленький відсоток опинився між дезертирами та втікачами від рекрутації. І щойно на тлі наведеної вгорі заяви видно сутню вартість закликів дати повну амнестію дезертирам.

Дійсний характер людини, суспільства, народу виявляється під час кризи. Безмірна тугість українського народу виявилася в тому, що він пережив сотні років чужинецького знущання. В'єтнамська війна була одним із великих іспитів, що їх переходив американський нарід. Коротка заява капітана Дентона ствердила, що американський нарід блискуче склав цей останній важкий іспит. Капітан Дентон схиляв голову перед своїм найвищим командиром і батьківщиною — але треба схилити голову перед такими, як він.

В дусі 1976

За несповна три роки, Року Божого 1976, американська нація і ми з нею відзначатимемо 200-річчя найбільшої події в історії Америки та однієї з найбільших подій в історії світу, Американської Революції та народження З'єднаних Стейтів Америки, що змінило дальший курс світової історії. Не диво, що вже кілька років ведеться в ЗСА закроєна на найширшу скалю підготова до відповідного відзначення цих великих роковин під гаслом: „Пам'ятаючи про минуле — кувати майбутнє!" і з головною метою усвідомити собі суть Америки та допомогти в цьому іншим. Ніде бо правди діти, що цей величний і могутній праобраз Америки, Америки Вашингтона, Джефферсона, Лінкольна та багатьох інших її батьків, образ того „Американського Чуда", про яке писав Герберт Гувер і яке кожний із нас спостерігає щодня в безлічі його проявів, останніми роками закриває серпанок всіляких викривлень, від ворожої пропаганди починаючи, а на домашніх суперечностях кінчаючи. Як же зворушливо і переконливо пролунали на такому тлі перші слова звільненого із комуністичного довголітнього полону американського воїна, що, опинившись на волі проголосив: „Боже, благослови Америку!"

До 200-річчя Американської Революції ще багато буде сказано і написано. Для нас головне, щоб ми, кість від кости і кров від крови того українського народу, який зазнав і зазнає найбільше гніту й неволі, з цієї великої нагоди народження американської волі долучили і свій голос до того всенаціонального: „Боже, благослови Америку!", долучили його зорганізовано і могутньо, щоб нас почули і у вільній Америці, і в поневоленій Україні.

Тому треба тільки привітати ініціятиву Українського Конґресового Комітету, схвалену й оформлену вже на останньому засіданні Ради Директорів, щоб створити окремий Український Крайовий Комітет 200-річчя Американської Революції. Цей Комітет із відомими та енергійними діячами з молодшого українського покоління в Америці проф. Тарасом Шмагалою та Володимиром Бакадом у проводі вже оформлюється і незабаром проголосить свій склад і свою програму. Немає і не може бути найменшого сумніву, що вся наша українська громада в Америці, яка вже записала стільки світлих сторінок своєї історії, прославить українське ім'я і з цієї дуже великої та дуже доброї нагоди. Отже, в дусі 1976: Боже, благослови Америку, дай волю Україні!

Юрій Кульчицький

ЩО РОБИТИ?

Я не збираюся писати праці про Чернишевського та Леніна, а тільки позичаю від них актуальний заголовок для моїх міркувань на тему, як протиставитись тому режимові, що його не могли збудувати. Питання: Що робити? — тепер для нас дуже актуальне, коли йдеться про способи боротьби, які ми мусимо стосувати проти совєтської Росії в обороні наших інтелектуалістів.

Треба подивляти працю деяких організацій і осіб, які систематично працюють у цій ділянці і в дійсності є сумлінням нашого суспільства. Брошури, петиції та інша праця Видавництва „Смолоскип" під керівництвом О. Зінкевича та запальна активність студентів ТУСМ'у повинні зрушити наше збайдужніле громадянство і включити його у боротьбу, що набирає чимраз ширшого характеру. Не можна стояти осторонь, коли ситуація вимагає активної дії всіх українців у вільному світі. Тут не можемо сказати, що немає доброї волі з боку громадянства. Добра воля є, але, на жаль, немає вказівок, які спрямовували б нашу енергію в одно русло. На спонтанні виступи мало звертають у світі уваги. Дотепер ми обороняли наших діячів культури петиціями, але вони не були висловом більшости нашої громади. Таємниця успіху якоїсь акції полягає в тому, що вона мусить бути великою, добре зорганізованою, відбутись своєчасно і тривати певний період.

Думаю, що вміщений у „Свободі" заклик ТУСМ'у в справі „Тижня оборони нескорених" мусять підтримати наші Церкви, політичні угруповання, фінансові установи, студенти, професіоналісти, загальногромадські організації та все українське громадянство. Не важливо, як громади чи окремі особи діятимуть в обороні нескорених, важливо, щоб вони щось робили.

Організація акції

У політичній дії основним фактором є добра організація. Отже, кожна громада повинна мати окремий комітет, який займався б обороною нескорених. Але ці комітети повинні бути створені з допомогою і в рамцях існуючих престижевих організацій, які мають широкі контакти з громадою, адресарі та активістів. УККА є найбільш репрезентативною організацією в кожному місці українського поселення, а тому він мусить подбати щоб один з його віце-президентів зайнявся цією справою і підібрав людей, які могли б цій справі посвятитися. На жаль, ні ТУСМ, ні Видавництво „Смолоскип" не мають апарату, який би міг перевести гучну акцію в обороні переслідуваних в Україні інтелектуалістів. А заслуга їх полягає в тому, що вони мають розроблені матеріяли (брошури, афіші і т. п.), мають багато енергії та доброї волі, а це в запланованій акції дуже потрібне.

Зорганізувавши комітети оборони, треба подбати і про базу, на якій вони вестимуть свою працю. Треба забезпечити комітети літературою та найновішими інформаціями. Не тяжко винайняти в центрі міста якусь порожню крамницю під тимчасову місцеву „головну квартиру", вивісити в ній відповідні плакати, літературу і т. п. і запрошувати до неї американців. Такі центри агітації багато нам помогли б в акції та зацікавили б, зокрема, американських журналістів. Роля кожного місцевого комітету координувати інформативну працю, залучувати компетентних людей з громади та визначати їм певні функції. А це мають бути передусім професіоналісти, студенти, члени молодечих організацій, церковні діячі.

Професіоналісти

Професіоналістам не треба говорити про можливості, які існують в їхніх професіях для пропагування справи серед інтелектуалістів. Найбільш можуть причинитись тут професори, поширюючи інформації поміж співробітниками, студентами та організаціями. В університетах вони можуть роздавати своїм колегам літературу, петиції, навіть заохотити їх помогти в цій акції. У своїх клясах вони повинні виголосити бодай 1-2 лекції присвячені українським дисидентам, зорганізувати акредитовані семінари та курси на теми спротиву в Україні. Через університетський „паблік рілейшенс офіс" вони повинні заявити американським професійним організаціям про свою готовість прочитати доповідь на їхніх сходинах чи бенкетах. Є дуже багато таких організацій, члени яких радо послухали б доповідь на таку актуальну тему — Найтс оф Колумбус, Лайонс Клаб Ротарі Клаб та ін.

Окрім цього професори можуть дописувати в цій справі до професійних журналів, університетських газет. Як члени професійних організацій вони можуть порушити справу на професійних сходинах та в періодичних бюлетенях. Нарешті, вони повинні подбати про переклади на англійську мову підпільних видань, що появляються на Україні, і про замовлювання цієї літератури для університетських бібліотек. Маючи таку літературу вони (це відноситься теж до наших бібліотекарів) повинні влаштувати виставку „самвидаву". Наведені вище думки можна застосовувати й до наших учителів.

Відповідну ролю повинні відіграти й наші лікарі, по-

(Закінчення на стор. 7-ій)

Д-р Юрій Кульчицький є професором історії у Йонґставнському Стейтовому університеті та членом Управи Сеньйорату ТУСМ'у.

Любов Коленська

ОБЛИЧЧЯ НЮ ЙОРКУ ЗМІНЮЄТЬСЯ

Місто — це гомінкий пульс людської збірноти, це її вранішній і вечірній віддих. Вигляд міста звичайно вповні залежить від способу життя його мешканців, від їхніх життьових стандартів, культури, суспільних процесів, проявів проґресу чи занепаду даної доби. Міста ростуть, занепадають, змінюються, кожне з них своєрідне, зі своїм власним чаром. От, хоча б порівняти Бостон, Вашинґтон і Ню Йорк — вони зовсім відмінні — будівельною структурою, положенням і ритмом життя.

Ще кілька років тому, коли ви йшли вулицями Ню Йорку, навіть зразу не запримітивши, входили вглиб його гомінкого нутра, в його ритм і чар, що увечері проявлявся осяйними вулицями, добре з о д я г неними людьми, які поспішали до каварень і театрів. Вас вабила відмінність, різноманітність, брало в полон мінливе, барвисте оточення. Це було колись. Тепер цей велетень, не зважаючи на пишні хмаросяги, поволі занепадає.

Перейдіться вулицями Ню Йорку і добре пригляньтеся. Читайте газети і журнали: дуже часто в них пишеться про ступневий, але чимраз швидший занепад колись розкішних дільниць, про те, що раптово зникають крамниці, банкрутують підприємства, які проіснували десятки років.

І так, в журналі „Ню Йоркер" Ричард Гарріс пише, що Західня 45 вулиця, яка знаходиться поміж 6-ою і 7-ою Евню, зовсім не та, що колись: з шиковної дільниці залишилися понурі, занедбані будинки і її вигляд ніяк не кращий як вигляд Таймс Скверу. Там переважно малі, закурені крамнички з обдряпаними стінами, а їхні власники перебувають тут лише тому, що або застарі, або забідні, або просто надто зжилися зі своїм оточенням і не під силу їм кудись вибратися.

Багато мешканців місцевих готелів — це колишні артисти. Вони оселилися тут, коли дільниця виглядала куди краще. Інші — це негри, порторіканці, проститутки, наркомани, невеликого калібру злочинці. На їхніх обличчях відбивається гнів, пригноблення і розпач. Мешканці Ню Йорку стараються цей район виминати, щоб не причепився якийсь наркоман, щоб хтось не пограбував або не перестріла якась підозріла дама. І це все серед білого дня, бо вночі ніхто із здоровим глуздом сюди не приходить.

Саме тут процвітав від 1919 р. відомий готель „Лобстер". Тепер на ньому напис: „кловзд". Просто неймовірно! Аджеж був тут і першоклясний ресторан з товариською атмосферою, елеґанцією і затишком.

Чому його закрито? Власники пояснювали по-різному. Казали, що завинила юнія, яка на їхнє прохання відновити контракт з обслугою нічого не відповіла. Вина в надмірній бюрократії міського уряду, в законах, в дрібних продавцях. І хіба можливо тепер покривати надзвичайно високі ціни продуктів і щораз вищі платні для обслуги? А ще так, здається, недавно цей ресторан був відкритий до 1-ої год. ночі і люди стояли у черзі, щоб ввійти до нього. Останнім часом замість 300-400 осіб відвідували його 80-90. А немає нічого гіршого, як напівпорожній ресторан, бо тоді клієнти кажуть, що, певно, щось тут не гаразд і більше сюди не заходять.

Змаліло також число відвідувачів театрів у цьому районі. Зокрема білі — люди середньої верстви, йдучи до театру, вступали до ресторанів на перекуску і ради товариської розваги. Сьогодні ті люди перенеслися жити на передмістя.

Давніше поміж Днем Подяки і Різдвом тут місцеві мешканці залюбки робили закупи, а потім, обвантажені пакунками, але щасливі, зголоднілі, верталися додому. Тепер усе змінилося.

А вже найгірше з готелями. Великий „Астор" наповнився людьми, що живуть з Велферу, наркоманами, злочинцями. По засмічених вулицях бігають брудні, занедбані діти. Середня верства, яка тут мешкала, довго терпіла підвищення податків, зріст злочинности, але коли раптом занепали школи і рівень навчання в них пішов на спад, люди цієї верстви почали масово втікати поза Ню Йорк. Власник ресторану „Лобстер" заявляє, що коли міський уряд не вживе всіх залежних від нього заходів, ця дільниця остаточно здичавіє.

Ресторан „Лобстер" — не єдиний, що закінчив своє існування. Незабаром зникне колись перша в тій дільниці аптека „Вілледж Драґ" при 7-ій вул. і Блікер. Вона своїм стилем нагадувала каварню з XVIII ст. У ній ще донедавна з'являлися на чашку кави найвизначніші представники літературного і мистецького американського світу — критики, письменники, артисти. Ця аптека просперувала 35 років, але тепер мусять її замкнути. За місяць чи за два забереться підприємство „Кляремонт", де з н а х одяться стайні для коней, яких винаймають аматори верхової їзди. Це підприємство проіснувало від 1895-го р., а тепер міський уряд пропонує його власникам шукати іншого пристановища.

На Західній — 45-ій вул. ресторан „Блю Рібон" уже ледве клигає, бо до нього заходять на 70 відсотків менше людей. У власника залишився єдиний спосіб, щоб втримати цей ресторан при житті — звільнити трьох людей з обслуги, а самому вставати о 4-ій год. ранку і, закотивши рукави, пекти хліб і краяти м'ясиво. Це йому заощадило 40 000 дол. річно. Власник „Блю Рібон" каже, що в усьому винен міський уряд, який допустив до такого безладдя.

Блискучі хмаросяги при 6-ій вулиці — напівпорожні, бо хто з підприємців схоче впроваджуватися у цю дільницю? Будівельні спекулянти створили тут щось на подобу монстера Франкенштайна, але перерахувалися. Дільниці вмирають, і не легко можна буде їх оживити.

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Леся Храплива. ДАЛЕКИМ І БЛИЗЬКИМ. Вірші. Ню Йорк, 1972, ст. 128. Мистецьке оформлення Ніни Мудрик - Мриц. Друкарня Гартур у Чикаго.

Читачі „Свободи" знають Лесю Храпливу з віршів, друкованих на сторінках цієї газети та інших періодичних видань. Відома вона і як авторка писань для дітей. Перед нами більша збірка її віршів (71 вірш), розміщених у сімох циклах: Ясеневі, Юності, Празникам, Великій тузі, Предкам, Братові за ґратами і Найближчим.

74 роки тому Великий Іван Франко закликав поетів бути „щирими" і своїм словом гонити „котурн і фальш та пустую фразу". Автор єдиної досі рецензії на збірку віршів Л. Храпливої М. І. М. в „Жіночому Світі", 1972, X, 5 називає поезії Л. Храпливої „щирими" і „продуктом глибокого відчуття і такої ж думки". Це повне признання для авторки. І саме так думають численні читачі її творів, як це видко з листів до неї.

Перед творчою уявою поетки, як живі, стоять події з недавнього героїчного — і як же трагічного! — минулого України. Очима своєї душі бачить вона і своїх найближчих та рідне довкілля.

Збірка починається віршем „Ясень":

Глибоко вкоренився
ясень мій
На злинялій світлині
у світлиці:
Дарує спокій
втомленій зіниці...
Чи й досі він
при церковці старій?

І кінчається поезією „Мамі", яка подобається всім, що її прочитали:

Ми ростили зерна туги
Тишею кімнат.
Виростав наш сад.
Переплетені ростини
Обвивали гаптом стіни.
Ми плекали зерна туги:
І одна і друга.

В ці рямки вкладені поезії про смерть батька („Ой, поїхав господар в дорогу"), про Пласт („Бо шепочуть нам зорі над нами, Шепче ватра і ніч чарівна, Що повернеться ще з пластунками В Україну цвітиста весна"), про релігійні й національні свята, про недавні дні слави (Київ 1918, Крути, Листопад у Львові, трагедія Закарпаття). (Гадаємо, що вірш „Парк культури і відпочинку у Вінниці" не повинен бути в цій збірці).

У циклі „Предкам" („За слідами блукають думки по розритих шляхах України") лицар Михайлик, Мазепа, Сковорода, Шевченко, Марко Вовчок, Леся Українка, Олена Теліга, Тарас Чупринка, Євген Маланюк, 500, Йосиф Сліпий, про якого пишеться ще і в циклі „Братові за ґратами".

Як бачимо, в Л. Храпливої багато актуальних патріотичних поезій, в яких легко попасти в публіцистику, обраховану на одноднівку, а не на ту вічність, що її любить поезія. Богдан Лепкий написав багато актуальних віршів, та тільки деякі з них зберегли поетичну вартість. Це ті, які мали якусь „фабулу", були якнайменше абстрактні. Такою поезією є „Кріс" Лесі Храпливої, що кінчається так:

Вітер глянув і полинув
І зі Львова вістку ніс,
Що така мала дитина,
І такий великий кріс!

Подібним є вірш „Богуславка" з таким кінцем:

Богуславко, героїне,
Ти прости це просте слово
І з'явися в Україні
З тим ключем,
сьогодні знову!

Авторка ділить поезію на „щиру й позовану", цієї останньої в неї немає. Щирість — це прикмета дійсного поета. У віршах Л. Храпливої її туга за особистим щастям і за щастям України. Це й підкреслено мистецьким оформленням книжки: не тільки кольоровою обкладинкою, але й односторінковим відзначенням усіх сімох циклів. Це праця Ніни Мудрик - Мриц, якій вдалося зрозуміти задум поетки.

НА СЛІДАХ ЖИТТЯ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ. Видання Осередку СУМА ім. Лесі Українки в Боффало, Н. Й., Боффало, 1972, ст. 130.

„Основним мотивом до цього видання став клич СУМА на 1972-ий рік: „За правду будемо битись!" Ця книжка має сумівцям і не сумівцям показати правдивого українського філософа Григорія Сковороду. Впорядники цього збірника з Референтури преси й інформації при Осередку СУМА в Боффало вибрали такі матеріяли, які мали б читачеві „ствердити, що світ в гармонії з Богом і Його заповідями — це безнастанно велика зацікавленість та задивленість на щось велике, досконале, імпозантне, маєстатичне Нації та її Творця, а світ без Бога, Його законів — це безнадійно нудна порожнеча духова з рисами бунтарства до всього творчого, а в першу чергу до всіх критерій людяности".

В цій книзі передруковано 10-сторінкову статтю д-ра Д. Донцова з „Вісника" з 1953 р. під заг. „Григорій Сковорода і національний провід". Найбільша праця в цьому збірнику — це перелицьована д-ром Юрієм Русовим біографія Сковороди, яку в 1794 р. написав був учень нашого філософа М. Ковалинський під заг. „Жизнь Григорія Сковороди". Цей життєпис має в збірнику 34 ст., а Русов написав 6 ст. Він був друкова-

(Закінчення на стор. 8-ій)

Орест Гаврилюк

ВІНЬЄТИ З В'ЄТНАМУ

(1)

Небо починало ясніти на сході, як валка вирушала з великого військового складу в Лонг Бін. 15 вантажних автомашин, ущерть навантажених скринями з амуніцією. Поміж ними — два легкі „джіпи" військової поліції з важкими скорострілами для охорони вантажу. Починається щоденна їзда 100 миль на північ до табору в Тай Нін, на камбоджському кордоні. Хлопці в Тай Нін потребують багато амуніції. Майже щодня, а часами кілька разів денно атакують їх комуністи. Обстрілюють їх гарматами з камбоджської території. Роблять швидкі випади з Камбоджі і так само швидко тікають назад на „недоторкальну територію".

У першій а в т о м ашині Джім — автоводій, 19-літній вихованець соняшного Кензасу. На його устах усмішка — така ж соняшна, як його Кензас. Джім уже шість місяців возить припаси до Тай Нін. Сто миль гарячої дороги — почерез дрімливі в'єтнамські села, парні рижові поля, загадкові джунґлі, де кожна зупинка може означати наглу смерть. Раннім ранком виїздить із валкою з Лонг Бін. І так — кожного дня, ось уже шість місяців. Часами обстрілюють їх червоні. Джім досі мав щастя. Одного разу кулі повибивали всі вікна в автомашині Джіма, але йому самому нічого не сталося. В такому випадку найкращий вихід із ситуації — натиснути на газ і прорватися крізь засідку. Джімові ще лишилося шість місяців служби. А тоді — повернеться до рідного Кензасу купить газолінову станцію й заживе спокійним, щасливим життям бизнесмена.

Сонце звертає до полудня, коли валка стає на відпочинок у Ку Чі. Якраз проїхали половину дороги. Залишилося ще 50 миль. — „Найгірших 50 миль!" — думає Джім. Дорога піскова й клуби пилюки засипають очі і не дають дихати. Сонце пряжить немилосердно. Г у с т і джунґлі туляться з обох боків до дороги. А в джунґлях — аж роїться від в'єтконгів. Коли б так щось зіпсувалося й треба було стати, поки осягнуть Тай Нін, червоні зараз вистріляли б усіх членів валки!

Джім відкриває свій пакуночок з консервами. Їсть сухарі й холодне індиче м'ясо. Запиває водою з польової пляшки. Джім кривиться, бо смак хлору в воді тисне за горло. А пити хочеться! Довкруги збирається юрба замурзаних, напівголих в'єтнамських дітей. Джім усміхається й кидає їм шоколяду й жувальну ґуму зі свого пакуночка. Діти б'ються над ласощами.

Час рушати в дальшу дорогу! Джім защіпає щільно камізельку проти куль, яка й так уже мокра від поту, і закладає магазинок з набоями у свій автоматичний кріс „М-16", що лежить на сидженні. Пускають мотори. Валка швидко зникає в клубах диму й пороху.

Їдуть джунґлями. Піт заливає очі. Кожний м'яз напружений. К о ж н и й нерв дрижить. Уста ш е почуть слова молитви.

Щось блищить посеред дороги. Джім відрухово знімає ногу з акселератора, і машина сповільнює ходу. Так, це міна! Навіть добре не накрита піском. Мабуть, поставлена кілька хвилин тому. Задержатись? Червоні напевно чекають у засідці й знищать валку, як тільки вона зупиниться. Пропадуть усі його друзі!

— „Коли наскочу на міну лівими колесами, то вибух відкине мене вбік, направо. А тоді всі інші зможуть проїхати попри мою машину" — міркує Джім. Він холоднокровно скеровує ліве переднє колесо в напрямі міни і натискає на газ...

Страшний вибух струсає повітрям. Рівночасно з усіх сторін відзиваються скоростріли. До них долучується гавкіт автоматичних крісів. Решта автомашин проскакує попри дивовижно покручені шматки металу, які ще хвилину тому були автомашиною Джіма.

Коли сонце починає схилятися до заходу, валка в'їздить у таборову браму в Тай Нін. Чотирнадцять вантажних авт і два поліційні джіпи. Деякі з них мають діри від куль. Є двоє легкоранених. Але всі живі. Бракує тільки Джіма...

***

Джо Ен — військова медсестра. Вона нічим не відрізняється від сотень інших молодих медсестер у військових шпиталях у В'єтнамі. Не ліпша і не гірша за інших. Минулого року Джо Ен кінчала школу медсестер. Коли до їхньої школи приїхали військові репрезентанти вербувати медсестер, Джо Ен зацікавилася службою в війську. І зголосилася. Кілька тижнів інтенсивного вишколу, а тоді попросила її послати до В'єтнаму, бо „там нас найбільше потрібно".

Військовий шпиталь у долині ріки Меконг. Джо Ен працює у хірургічному відділі. Праці багато, бо багато ранених. І всі вони потребують опіки та розради. Ось Джо Ен старається заспокоїти раненого. Високий, барчистий негр лежить у ліжку. Підстаршина морської піхоти. Добре збудований, у розквіті молодости. Він кидається на ліжку, хапає дівчину за обидві руки. — Боже! — кричить він. — Зглянься наді мною! Зверни мені бодай одно око!

Блідий хлопчина питає: — „Медсестро, медсестро, скажіть, будь ласка, чому я не чую своїх ніг?" — Що відповісти йому на те? Чи має вона відвагу сказати йому правду, що він уже не має ніг? Джо Ен кличе лікаря. Це його завдання казати раненим про їхній стан. Лікар самопевно підходить до ліжка й відхиляє накривало. Його уста відкриваються, але ніякий звук не виходить із горла. Лікар відвертається, щоб пацієнти не бачили його лиця. З його очей течуть рясні сльози...

Сирена виє тужно на сполох. Червоні атакують знову! На залі метушня. Лікарі, медсестри, санітари ведуть і виносять на ношах ранених у схоронище, що зараз за дверима. Ще добре не затихла сирена, а вже чути вибухи ґранат. Щораз ближче! Уже за стіною! У стелі тут й там появляються діри, крізь які заглядають промені гарячого сонця. Скло з розбитих вікон засипає підлогу. Джо Ен зупиняється в дверях, щоб кинути останній погляд на залю, поки сама сховається до бункеру. Ах! Ще залишився один із ранених! Але він важко ранений, лежить на спеціяльному ортопедичному ліжку, і його ніяк не можна рухати! Джо Ен не думає про свою безпеку. Миттю кидається до пацієнта і власним тілом заслоняє й о г о від смертоносних відламків ґранат.

Операційна заля. Яка ж вона відмінна від тих операційних заль у шпиталях Америки, що до них Джо Ен звикла! Стіни із зеленої ґуми — це спеціяльна споруда для вжитку в бойовій смузі. Пацієнт лежить на ношах, поставлених на столі. Лікарі оперують у військових одностроях, у шоломах і в камізельках проти куль. А проте, тут успішно відбуваються найскладніші операції відомі сучасній медицині. Джо Ен помагає при операції. Сирени виють і в околиці вибухають ракети. Найбезпечніше місце під час атаки — на підлозі. Раненого з ношами знімають із стола й кладуть на землю. Всі клякають довкола нього і в цій позиції закінчують операцію.

(Продовження буде).

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1972 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(18)

Другий день нарад

Вівторок, 23-го травня 1972 р.

П'ята (вечірня) сесія.

ВІДПОВІДІ НА ДИСКУСІЮ

(Продовження)

П'ята, вечірня сесія Головного Уряду УНСоюзу розпочалася о год. 8.10 веч. Веде її заступниця гол. предсідника п-і Марія Душник. Продовжуються відповіді членів Екзекутиви на запити та дискусію.

Заступник головного предсідника **проф. І. Телюк** відповідає на запит проф. Мирона Куропася, що пропонована ним референтура зв'язків мала б репрезентувати УНСоюз на зовні, вияснювати різні закиди у відношенні до УНСоюзу, популяризувати важливі справи союзові та взагалі піднести обличчя УНСоюзу серед нашого громадянства. Громадянство повинно бути добре поінформоване про справи УНС. У відповіді на запит д-ра Данилюка в справі засобів притягнути молодь до УНСоюзу відповідає, що молоді не треба говорити, що вона має робити, але прислуховуватися до неї і до її бажань та пізнати її та притягнути до співпраці. Засобом до цього є вдержання зв'язків з молодечими організаціями при помочі одного члена Екзекутиви, спільні панелі заклики співпраці з УНС. Це було б виконання нашої засади „лицем до молоді". Як знайдемо з молоддю внутрішній контакт, то притягнемо її до союзової праці. Більшість союзових діячів працює з ідеалізму, а не з матеріяльних спонук. Ідеал УНСоюзу ми мусимо підкреслювати і його достосовувати до нових форм життя. Треба нам спиратися на опінії експертів, а ми боїмося такої опінії. В нас кожний є експертом, який все знає, але на ділі нічого не знає. Нам часом треба звертатися до експертів, зокрема як маємо більші справи. Це є тим потрібніше, що ми є братською організацією тож спіраймося на загалові.

Заступник гол. предсідника на Канаду **сенатор П. Юзик** на песимістичні завваги що „кандський союзовий віз котиться вдолину", завважує, що як він котиться, то може докотитися теж і до Америки. Підкреслює, що беззумовно були чергування хвиль піднесення і хвиль нібн упадку, коли союзові діячі тратили надію. Тому, коли ми маємо якусь невдачу то це є тимчасове і ми можемо це направити. Відносно Канади він є оптимістом, мимо того, що не маємо відповідних сил до праці. В Канаді є дещо інша атмосфера і умови праці як у ЗСА, хоч існує в Канаді союзове представництво і 67 Відділів то годі зібрати цілий, великий канадський терен разом. В Канаді ми не маємо Головної Канцелярії і тому в кожній справі треба порозумівалися з головним урядовцями. Доки не буде Канадської Канцелярії, доти годі думати про поправу. Ми шукали нових працівників союзових і на цім попеклися. Ми не знаходимо дороги до молоді, хоч ця молодь в Канаді тільки самого минулого року дістала $150.000 урядової підмоги на різні акції. В Канаді є найбільше лихо в тому, що є великі території де нема ніяких громадських українських організацій. Наприклад, довкола Форт Смит є приблизно 1,000 українців і ніякої організації, а священик приходить раз на місяць або й ні. Північний терен Канади занедбаний навіть самим КУК-ом, не то УНСоюзом. Союз там не відомий і взагалі ідея братської асекурації. Тому мусимо знайти нових організаторів, які вміли б в тих обставинах дати собі раду. Тож нам треба організаторів, канадського центру і ще треба полагодити справу нашого членства в КУК. Більше рекомендацій від Канадського Представництва подамо Вам пізніше, після наради з його членами.

Заступник головного предсідника і рекордовий секретар **Володимир Сохан** подав у своїх відповідях наступне: На запити головного контролера д-ра Івана Скальчука і головного предсідника Йосипа Лисогора про розбіжність у числах нових членів за давніші роки у звітах головного секретаря та в моїх хочу ствердити, що числа в моїх звітах є опрацьовані на підставі звітів з перед десяти і більше років і вони є правильними. Помилковими є числа у звітах конвенційному та річних головного секретаря д-ра Ярослава Падоха і тому їх треба б справити ось так: у 1950 році було дійсно 8,710 нових членів — а в звітах д-ра Падоха подано 6,032, в 1951 році правдиве число нових членів було 7,313 — а в д-ра Падоха подано 4,641, у 1952 році правдиве число нових членів було 5,738 — а помилкове 3,328, та в 1953 році правдиве число нових членів було 4,682 — а помилкове було 2,478. Правильні числа в моїх звітах узгіднені із числами зі звітів бл. п. Григорія Германа, тодішнього головного секретаря. У відповідь на завваги головного радного і обласного організатора Василя Дідюка можна потвердити, що є вигляди на покращання успіхів членської кампанії, бо в економіці країни є ряд показників на її покращання. Втрати в членстві внаслідок виплат грамот будуть меншати, так, що можна сподіватися більших чистих прибутків у числі членства УНСоюзу. Треба з признанням згадати, що в оттавському Відділі організує останньо нових членів дружина нашого сенатора Юзика та нова секретарка 492-го Відділу пані Віра Боцюрків. Головного радного Дмитра Попадинця хочу поінформувати, що лист його з повідомленням про зміну адреси задержався в іншому відділі та що рекордовий відділ отримав його щойно 18-го квітня. На апелі головної радної п-і Анни Гарас, щоб всі члени Головного Екзекутивного Комітету думали і працювали над новими членами, мушу запевнити її, що всі вони дійсно журяться і стараються збільшити число членів УНСоюзу. Я сам зорганізував вже у 1972 році 6 нових членів, в тому одного на $20.000 забезпечення в клясі ДП 65, другого на $5,000 в клясі ДП65, третього на термінове забезпечення на суму $5,000, а дальше одного на $1,000 в клясі Р20, одного на $500 в клясі Е20, та одного на акцидентове забезпечення. Головному радному Володимирові Запаранюкові потверджу, що посмертна згадка по дружині секретаря появилося пізно у „Свободі", але я подбав про те, що того самого дня, коли я одержав вістку про її смерть від мужа Покійної — секретаря, появилася вістка про її смерть на першій сторінці а я вислав того ж дня листа з висловами співчуття секретареві. Посмертні згадки появляються у „Свободі" із опізненням тому, що їх отримує „Свобода" близько 750 на рік. Так багато маємо їх від часу, коли я ввів друки на такі відділові посмертні згадки. Редакція обіцяла це спізнення тепер наздігнати і тоді вже згадки будуть поміщувані скоріше. Головний радний Тарас Шпікула запитував, чи більше суспендованих членів є серед тих, що їх приєднали організатори, чи секретарі. Більше суспенз бачимо серед членів приєднаних організаторами, але тут важко встановити винних, бо не знаємо, як допильновують таких нових членів секретарі, які мали б доручити новим членам грамоти та зібрати перші вкладки. Почесному членові Головного Уряду Іванові Іванчукові на запит можу вияснити, що я подаю короткі вістки про УНС до англомовного „Українського Тижневика", а головно скорочені свої звіти про стан і рух членства та працю Рекордового відділу. Погоджуюся з ним, що таких матеріялів про УНСоюз в англійській мові треба публікувати більше і тому ми будемо старатися, щоб їх більше появлялося в „Українському Тижневику". Погоджуюся із заввагою головного радного д-ра Богдана Футея, що основою майбутности УНСоюзу є організування нових членів і тому ціла Екзекутива радить над цими справами, свідома своєї відповідальности, хоч поодинокі її члени мають свої окремі ділянки праці. Відносно запиту, чому деякі члени Екзекутиви нарікають, що тільки деякі мають право їздити в терен, вважаю потрібним спершу спростовувати, що хоч я мало роз'їжджаю по терені, це не я нарікав на брак роз'їздів. Навпако, я часто від виїздів відмовляюся, тому, що маю багато обов'язків в Головній Канцелярії. Дораджую провірити, скільки мали виїздів ті члени Екзекутиви, які нарікали, а скільки мали інші, щоб так впевнитися, чи їхні нарікання оправдані. В дану пору Головна Канцелярія рідко обмежує суму забезпечення молодого апліканта у призовному віці, а в останніх двох роках вже таких аплікантів не відкидала. Все таки раджу бути покищо дальше обережним, бо в першому півріччі цього року покликали до війська 15.000 осіб, а в другому мають покликати 35.000, а з повідомлень у пресі знаємо, що призовників все ще висилають до В'єтнаму, де ще воює біля 49,000 вояків, які відбувають там свою службу ротаційною системою. Головного радного Тараса Шмагалу можу запевнити, що в дану пору обмеження при забезпечуванні молоді значно злагіднені. Головний радний інж. Мирослав Кальба пригадував резолюцію приділювати студентам річно $100.000 стипендій, але він не уточнив цього, що це була рекомендація, щоб признавати студентам не стипендії, але безвідсоткові позички на студії. Стипендії в цьому році розділено, згідно з рішенням минулорічного засідання Головного Уряду, на суму 10.000 дол. Почесному членові Головного Уряду Романові Слободянові у відповідь на його запит можу ствердити, що перед останньою конвенцією було зорганізовано багато „конвенційних членів", які зараз таки після конвенції були суспендовані. Гол. радному Тарасові Шмагалі належиться вияснення про раніше пляновані, згідно з його пропозицією, сирітські допомоги. На жаль, наші переговори не дали бажаного успіху, бо нам не дозволяють вживати на сирітські допомоги грошей призначених для хворих членів, хіба що змінимо наші статутові постанови про ці фонди, а введення нової кляси забезпечення чи додаткового забезпечення для сиріт було б вже не допомогою, але забезпеченням з вкладками. Тому прийдеться цю справу поладнати щойно після конвенції, коли зможемо змінити статут і признавати сиротам допомоги, а не продавати нове забезпечення. Повертаючись до справи забезпечування молоді у військовому віці, хочу вияснити, що ми вже не придержуємося границі $3,000 суми їх забезпечення і взагалі трактуємо ці справи більше ліберально. Коли навіть аплікант має клясифікацію 1А, але з порядковим числом льотерії понад 120 з минулого року та понад 70 з цього року, то ми не робимо жадних обмежень, бо їх вже до війська не покличуть. В минулих двох роках ми не відкинули жадної аплікації молодого мужчини у призовному віці, тільки засягали про аплікантів інформацій про їх клясифікацію, як теж робили натиск, щоб інші члени їх родин були в нас також членами. Як собі пригадую, то в минулому році був один лише випадок, що ми запропонували були зменшити суму забезпечення з $5,000 на $3,000, коли аплікант мав клясифікацію 1А і вже мав бути покликаний до військової служби. Тому три роки ми, здається, відкинули були двох аплікантів на більші суми. Головний радний Тарас Шмагала також запитував, хто відповідальний за Організаційний відділ УНСоюзу. Відповідає за нього в першу чергу шеф Організаційного відділу. Я обстоюю думку, що кожний керівник відділу, Організаційного, Рекордового, Фінансового, тобто головний секретар, я, чи головний касир, якщо не є самостійний, то хоч має автономію. Про це я нераз згадував на Екзекутиві і це було подане в протоколах, бо я вірю, що нам дали довір'я на конвенції вести ці справи і я готовий за свій відділ відповідати. Я вірю в самостійність, чи автономію відділів і до певної міри буду їх боронити. Дальше, коли б хтось з членів Екзекутиви ,другий, а не шеф даного відділу, мав завваги до другого відділу, то я вважаю, що він може їх порушити на засіданні Екзекутиви і тоді вже ціла Екзекутива продискутує таку справу. Тоді вже Екзекутива відповідає за ці справи. А далі йде, очевидно, Головний Уряд, а потім конвенція, яка рішає: вибирає нас і каже, що ми маємо робити в наступних чотирьох роках. Коли тут підкреслюється відповідальність цілої Екзекутиви, я скажу, що до певної міри вона відповідає коли починається дискусія на Екзекутиві, що якийсь відділ не працює так як треба. Тоді я теж беру участь в цих рішеннях і тоді я свідомий того, що і я за це відповідаю. До пояснень відносно житлового будинку, що їх подав наш головний предсідник, треба б додати, щоб не було сумнівів, що в Раді Директорів цього будинку мають бути три представники УНСоюзу, а два представники портоpіканської організації. Вони мусять бути мешканцями стейту Ню Джерзі, бо це з фондів стейту будують цей будинок, і в такому будинку не сміє бути жадної дискримінації, тому що цими фондами заряджують стейтові і федеральні власті. Ми найшлися були в такій ситуації, що нам дали партнера і ми могли до цього партнерства в управі будинку пристати, або від будинку відмовитися, але ми не вибрали собі самі партнерів. Ми однак вважаємо, що участь в управі будинку не коштує УНСоюз ані цента, а нас це коштує трохи праці на постах директорів, і за цю працю на постах директорів нам нічого не платять, але ми можемо зробити добре діло нашим громадянам — українцям з Джерзі Сити, Ню Йорку та околиці, які можуть дістати в будинку дешеві субсидовані помешкання, можуть теж наші українці дістати в адміністрації цього будинку працю, а вкінці наш Союз, який не вложить в це ані одного цента, а ми як директори вложимо трохи труду, за 48 років, коли буде сплачений морґедж, стане співласником цього будинку. Отже, коли цей будинок буде варта $10,000,000, УНСоюзові припаде 3/5 власности цього будинку, тобто $6 000,000 майна в дарунку. Щоправда цей будинок за 50 років до певної міри амортизується, але теж інфляція поступить вперед, так що УНСоюз одержить тоді гарний дарунок. А тепер УНСоюз повинен мати голос в управі будинком, так для добра наших громадян, як і для самого Союзу, бо цей будинок є тільки один бльок від нового будинку нашої Головної Канцелярії, що його тепер будуємо. Головний контролер мгр Іван Винник звернув увагу на те, що головний предсідник, коли оцінював відділи, казав, що Організаційний найгірший, а Рекордовий — найліпший. Потім мгр Винник спробував теж порівнювати працю цих відділів і поставив під сумнів, „що такого великого робить Рекордовий відділ". На попередньому річному засіданні мгр Винник був поставив мені запитання, чому я не організую нових членів ,і тоді я був вдячний йому за те, що він дав мені нагоду вияснити ці питання, бо я організую досить поважне число нових членів, мав їх чимало в попередньому році і маю їх вже в цьому році, як це вже я вам згадував. Тільки, коли я працюю в Екзекутиві і беру таку поважну платню, вважаю, що я не заслуговую на жадну додаткову винагороду, бо такої додаткової винагороди також не дістають за нових членів панове Гавриш, Репета і Дідюк, бо вони вже дістають свої платні. Кредит за приєднування і винагороди за нових членів дістають секретарі, або навіть часом самі апліканти. Повертаючись до справи порівнювання праці департаментів, стверджую, що такі порівняння не можуть бути „фер" так само як не можна порівнювати у спорті змагань у різних ділянках, як відбиванка, футбол, чи бокс. Порівняння можуть бути справедливі тільки тоді, коли йде праця, чи змагання в цій самій ділянці. Я хотів би вас тут запевнити, що не працюю в Союзі, щоб когось з мої співробітників перегнати, ані на те, щоб доказати, що я працюю більше від нього. Я не працюю теж на те, щоб діставати похвали, бо кермують мною інші причини, щоб я старався для Союзу краще попрацювати. Я слухаю голосу своєї совісти і вона мені каже, що я повинен старатися сповняти свої обов'язки так, як вважаю є найкраще. В кожному випадку я питаю себе, чи міг би я щось більше зробити для Союзу і зробити щось краще. Коли вийде воно так, що ви скажете мені, що воно зле, тоді будемо поправлятися. Я думаю, що для Союзу варта, що батько Союз варта того, щоб для нього працювати, навіть тоді коли приходиться іти спати о годині 2-ій ночі і вставати вже о год. 5:30 ранком, щоб вже на сьому бути знову в Союзі. Були тут завваги, що справа росту Союзу, це справа цілої Екзекутиви. Хоч я бороню засади, що кожний шеф відповідальний за свій відділ, то не значить, що я не думаю про те, щоб допомогти Союзові рости. Я радив би, щоб поглянути в рекорди нашої праці, щоб головний контролер, чи кожний з Вас, зайшов до Союзу і поцікавився тими ділянками праці, які належать до мого департаменту, особливо тими працями, що їх я виконую. Бо в статуті, який мене скривдив, є тільки написано, що моїми обов'язками є такі, які призначить мені Екзекутива або Головний Уряд, і тому багато союзовців не знають докладно, що я роблю. Тому власне, може це ви й завважили в моїх звітах, дуже часто повторюю у звітуванні, що належить до ділянок праці нашого Рекордового відділу і навіть виготовив і розсилаю секретарям список всіх обов'язків заступника гол. предсідника і рекордового секретаря, щоб не було сумнівів, що я роблю. Прошу лиш поглянути на кореспонденцію із секретарями, організаторами, членами і кандидатами в члени, в яких можете побачити, що я якраз допомагаю так секретарям, як і організаторам в їхній праці, в тому дуже часто і в організаційній праці. В наших листах є завжди багато інформацій для приєднування нових членів, а не лише поладнування справ вже забезпечених членів. Крім того, коли мова про секретарів та організаторів, вони знають, що можуть теж телефоном звертатися до мене за інформаціями та порадами, чи то рано, чи вечором, чи ніччю до 2-ої год. рано ,та по суботах і неділях. Вони знають, де і коли я перебуваю готовий їм допомогти. Коли секретар чи організатор має вже закінчити записання нового члена і виповнити аплікацію на поважну суму, він знає, що може мене закликати телефоном до 2-ої ночі і навіть пізніше. Коли йде про співпрацю зі „Свободою", бо тут були завваги відносно „Свободи", що вона пропаґувала більше УККА і Національний Фонд, як УНСоюз, то я мушу тут заявити, що я не мав клопотів зі „Свободою". Я мав повну її співпрацю, коли звертався до головного редактора зі союзовими матеріялами. Правда, він рішає, чи воно іде на першу, другу, чи третю сторінку; правда, він часом не помістить матеріялу сьогодні, але завтра, чи за тиждень. Але, коли є наглі справи, як це наприклад було із організаційною акцією, то я передавав нашому головному редакторові кожного дня о годині 8-ій ранку вістки, скільки і хто приєднав нових членів, і ці вістки зараз таки появлялися на першій сторінці газети. Отже „Свобода" співпрацювала і, я вірю, буде співпрацювати дальше. Коли ж йдеться про мою працю над приєднуванням нових членів, то чимало з тих, яких я переконував забезпечитися в нас, не стали членами. І вам це часто трапляється і трапляється мені ,тому я розумію, що ця праця має часто невдачі. Але ми пробуємо: я пишу листи до власників виплачених грамот, пишу індивідуальні листи до наших професіоналістів, які виплачують свої грамоти, і дуже часто вони взагалі не відповідають. Отже працюємо і стараємося. Всі ці мої обов'язки вважаю настільки важними, що коли є мова про виїзди в терен, я не вагаюся просити головного предсідника, щоб мене від таких виїздів звільняв. Так сам і д-р Я. Падох часом приходить до мене і пропонує, щоб я кудись поїхав, а я прошу: пробуйте спершу, може хтось інший поїде, бо вважаю мою працю в Головній Канцелярії досить важною і пильною, якраз потрібною цим секретарям і організаторам в терені. Певно, що час від часу, коли це не виїзд репрезентативний, але для проведення курсу, чи іншого фахового характеру, чи існують якісь проблеми, де був би потрібний хтось з Рекордового відділу, тоді я вже не відмовляюся та їду. Ще раз хочу тут заявити, що я не працюю для похвал. Тому 23 роки я рішився працювати для Союзу і посвятитися для нього. Тоді я вважав і тепер вважаю працю для Союзу працею патріотичною, працею для нашої установи, для якої варто працювати, не жаліючи 16 і 18 годин праці денно, та праці по суботах і неділях. Стараюся виконувати цю працю якнайкраще, а Вас прошу, коли маєте сумніви, заглянути до нас до Головної Канцелярії і придивитися до цього всього. Я вам дуже радо покажу, що ми там робимо.

Головний секретар д-р **Ярослав Падох** відповів на запитання головного радного інж. А. Дорошенка чому досі не зреалізовано ранішої рекомендації відносно придбання асистента організаційного референта. Найважливіша справа для організаційного реферату під цю пору не є асистент, але англомовний секретар і помічник в канцелярії. Як колись розбудується Організаційний відділ і буде більше обласних організаторів, а тепер є їх тільки чотири, тоді треба буде асистента, який би був генеральним менаджером і якого завданням було б орудувати обласними організаторами. Нею повинна б стати найбільш досвідчена в організаційних справах людина, тобто найбільш досвідчений організатор. Покищо одна третя Відділів УНС є англомовна і вимоги відносно уживання англійської мови чим раз збільшіються і тому мені конечно мати допомогу англомовного секретаря. Останньо прийшло письмо від уряду в Монтреалі, копію якого я відіслав сенаторові Юзикові, в якому вимагається, щоб навіть Відділи провадили своє діловодство в англійській мові. Як головний секретар, я веду листування зі стейтовими урядами і їх асекураційними департаментами і в цьому теж не маю ніякої допомоги. Я пишу по англійськи швидко, майже так як по українськи, але моя англійська мова вже мабуть ніколи не буде рівнорядною з українською. І ось тут трапилася вийнякова людина, яка трапляється раз на 10 років, а може яка вже ніколи нам не трапиться, який два роки працював в Секретарському і Організаційному департаменті, а потім перейшов до друкарні тому, бо там міг більше заробити, а мав потреби на школу своїх синів. Він працює вже в УНСоюзі впродовж 22 років, закінчив колєдж з головним предметом англійської мови. Він досконало пише і друкує в обох мовах і знає ці мови добре. Хоч йому запропонували працю за $11,000 він погодився прийняти від нас $9.000, а це тому, щоб не тратити своїх пенсійних прав в нашій установі. Хоч $9.000 є для людини, що закінчила колєдж, мінімальна платня, то мені було сказано, що він може одержати не більше як $6.000. Очевидно, на таку суму ніхто в Америці, що закінчив колєдж, погодитися не може. Я пішов так далеко, що рішився не прийняти минулорічної підвишки моєї платні в сумі 1,000 долярів, а запропонував, щоб цю 1,000 долярів зараховувати на платню мого англомовного секретаря. Хоч була різниця тільки $2,000, я не дістав згоди на заанґажовання цієї людини. Я конечно потребую допомоги. Багато річей, які треба було зробити не можна було зробити з браку тієї допомоги. Маю одну секретарку і коли вона хвора, я не маю жадної, або коли вона виїде на вакації. Я прошу Вас вставити в бюджет, який будемо схвалювати в цих дня суму $9.000 на заанґажування мого англомовного секретаря. Йде про людину про яку писала „Свобода" якнайкраще. Ви знаєте труднощі в минулому з протоколами (не українськими, але англомовними). Коли б сьогодні прийшла стейтова контроля, була б нова трудність, бо ледви чи одна третя наших протоколів за останнього півтора року є переложена на аглійську мову. Дальше нема кому цього перекладу зробити. Головний радний проф. М. Куропась запитував мене, які я маю пляни на майбутнє. Я не хотів би про це багато тут говорити, бо вірю, що моя пропозиція окремо, на пленумі, обговорити пляни організаційної майбутности УНСоюзу зреалізується. Вже на останній конвенції і на кожних річних зборах, а зокрема на надзвичайних нарадах Головного Уряду після конвенції я подав найдокладнішу пропозицію основного перебудування Організаційного департаменту. Про це я написав статтю в „Свободі" під назвою „Український Народний Союз у 80-их роках". Про це я писав теж статтю у „Фратернал Монітор", органі Нешенел Фратернал Конґрес, яку в копіях ось тут я Вам роздав. Ця стаття це моя відповідь на семинарі Братської Секції Нешенал Фратернал Конґрес, яка була прийнята з признанням. В цих статтях в моїх доповідях на попередних нарадах є мій загальний але ґрунтовний плян перебудови Організаційного Відділу — є моя загальна програма, що треба в цьому відділі зробити, щоб він став модерною, асекураційною компанією, не зрікаючись своєї національної ролі. Мусимо перейти на професійну, або щонайменше на півпрофесійну основу, коли ми хочемо мати успіхи в майбутньому. Коли не вдасться нам обговорити ці справи широко на цих зборах, я пропоную скликати спеціяльну нараду — такий свого рода „самміт мітінґ", які відбувалися колись як пригадую собі під керівництво тодішнього заступника гол. предсідника інж. Степана Куропася. Щоб перевести згадану, повну перебудову Організаційного відділу, треба грошей і я пропоную створити окремий фонд перебудови, я назвав би би його „емерджені фонд" до якого треба вложити чверть або й півмільйона долярів з нашої десять мільйонової резерви і приступити до реорганізації за ці гроші. Нам конечно мати окремого, високо кваліфікованого референта для едукації, для вишколу наших організаторів і секретарів; нам треба мати референта для зовнішньої пропаганди тобто „паблік рілейшенс" відділу; нам треба за всяку ціну — яка б вона висока не була — придбати більшу кількість обласних організаторів, професіоналістів або й повних професіоналістів. Та щоб їх дістати, треба їм заплатити ринкову ціну. Яка є ринкова ціна — така за яку ми тих обласних організаторів дістанемо.

Ми мали 6 організаторів, один захворів, тут приявний між нами п. Гірняк, другий, як згадав п. сенатор нам „не повівся" і тепер маємо тільки 4. Кожний з них є переобтяжений Відділами; нових ми не можемо дістати. Чому, бо не платимо ринкової ціни. З того фонду перебудови ми мусіли б придбати на повний час або на бодай частину часу, референта молоді і референта жіноцтва, які, як не на повний час то бодай суботами і неділями об'їздили б край і організували б молодь і жіноцтво для союзових справ. Це є основні речі для перебудови. Головний предсідник говорив сьогодні дуже багато про саму техніку праці. Я хочу запевнити вас в обличчі трьох обласних організаторів, приявних на цих зборах, що ці речі ми обговорювали протягом сімох річних обласних організаційних конференцій. 10 і 11-го січня ц. р. ми відбули останньо, сьому конференцію. Я хотів скликати їх ще другий раз, але предсідник не погодився на це. У заввагах головного предсідника я не знайшов ані одного засобу, ані одного пляну на майбутнє. Все відносилося до технічних справ. А втім, як предсідник щось запропонував, ми переводили це в життя. Зокрема показався корисним його плян тижневих звітів, зв'язаних з відвідинами поодиноких Відділів, що обласні організатори переводять в життя. Без реорганізації Організаційного відділу ми дальше не підемо. Я сам з одною секретаркою того не виконаю. Тільки подумайте, коли ми розпочинаємо весняну чи осінню кампанію, ми мусимо вислати яких 2,000 листів до Відділових урядовців. Голова Контрольної Комісії мґр І. Геврик запитував чому, хоч він здобув минулого року 11 членів, його не поміщено поміж будівничими УНСоюзу. Це правда, що його Відділ здобув 11 членів, але двох членів здобув обласний організатор В. Гірняк, а мґр Геврик тільки 9 членів. Було кількакратно піднесено на цих нарадах, що організаційний департамент коштує забагато і що обласні організатори коштують забагато. Я роздав тут Вам копію одної сторінки з „Фратернал Монітор" з червня 1970 р. в якій братська забезпеченева організація Вудмен оф ді Ворлд проголошує набір організаторів членів і подає їх винагороду, а саме: 120% першої річної вкладки, бонуси в часі нездібности до праці, хворобове забезпечення, т. зв. аннуїтіс до 70-го року життя, групове забезпечення, пенсійний плян, фінансування, конвенції в Мексико Ситі і Гаваях і інше. Так другі винагороджують своїх обласних організаторів і не питаються кільки вони коштують. І тому їх мають. В асекураційній ділянці є напрям ,що продавці асекурації вимагають вже не тільки комісійної винагороди, але також ґарантованої постійної платні.

Відносно піднесеної розбіжности між числами здобутих нових членів тому 20 років, тобто в 1950-1953 рр., які подано в мойому звіті і які подано в звіті п. Сохана, можу подати,що на це мені звернено увагу щойно тут на цих зборах і тому я не мав змоги цього сконтролювати. Але це не є розбіжність в статистиці, але звичайна помилка, яка вкралася не тільки в цей але в ще попередній конвенційний протокол, яка, очевидно, буде негайно справлена. А втім, це відноситься до років з перед двох декад*). У відповідь на запит д-ра Данилюка, скільки коштує член зорганізований обласним і постійним організатором, можна відповісти, що член зорганізований постійним організатором коштує нас $ 21.00 від грамоти на $ 1,000 забезпечення. Він дістає негайно $ 10.00 після зорганізування члена, а згодом, після заплачення вкладки, $11,000 від кожної тисячки забезпечення. Якщо йде про обласних організаторів, то залежить як рахувати. Коли б рахувати від всіх членів, зорганізованих на території їх області то вийшло б дуже мало, може $8,00 чи $10.00. Коли б взяти тільки тих, які вони особисто зорганізували то ціна є різна, бо одні більше членів записують на себе, а другі на секретарів та місцевих організаторів. Якщо місцевий організатор має доручення частину спільно зорганізованих членів переписати на нього. Можу згадати, що в квітневому числі офіційного органу одного з наших Союзів повідомлено, що заанґажовано в Ню Йорку нового організа-

*) Помилково подано числа тільки дорослих членів.

(Закінчення на ст. 4-ій)

ВІДПОВІДІ НА ДИСКУСІЮ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

тора з тижневою платнею $150.00, тобто понад $6,000.00 місячно, а йде про багато меншу організацію як наша. Отож та організація вже ґарантує платню своїм організаторам. Головний радний В. Дідюк з докором підмітив, що коли Канада раніше в 1970 році здобула 1,110 нових членів, то тому, що в тому році до УНСоюзу прилучився Союз Українських Братств. Він думає, що не слід порівнювати числа зорганізованих членів в 1970 р. і 1971 році. До цього можна сказати, що коли відрахувати від 1,110 членів, зорганізованих в 1970 р. 273, які прийшли до нас з СУБ, то все ж таки на той рік припало 837 нових членів. А в 1971 р. ми мали їх 543, приблизно на 300 членів менше. Коли зважити, що ще до того причинився великий дефіцит членів, то між тими двома роками є дуже велика різниця. Колись Канада нам давала два рази більший приріст як ЗСА. Канада мала 10% усього членства УНСоюзу, а давала 20% щорічного приросту в нових членах. Минулого року це відвернулося, втрати Канади винеслі 800 членів тобто процентово два рази більше, як цілого УНС. Був запит котрі з Округ одержали минулого року бонуси за виконання квоти 100% зглядно на 75%. По два доляри за зорганізованих членів на своїй території одержала Округа Балтимору, а по одному долярові Округи Перт Амбою і Клівленду, які виконали 75% своєї квоти. Окрему категорію становить Вінніпеґ, тобто Північно-Західня Канада, яка теж виконала на 100% свою квоту. Запитував головний радний Д. Попадинець чому не було союзового курсу, бо він має 6 секретарів, які його потребують. Це є питання великої ваги і від 1968 року ми не маємо центрального курсу, які давніше відбувалися з великим успіхом на Союзівці. Майже всі наші обласні організатори є в більшій чи меншій мірі продуктом наших курсів на Союзівці. Наші обласні організатори відбувають перевишкіл з секретарями при кожній нагоді, але це не заступить тижневого основного курсу. Сподіюся, що в червні майбутнього року ми таки зможемо такий курс влаштувати. Був запит в справі справедливого визначення квот. Ми квоти визначуємо за кількістю активних членів. Ледви чи це є несправедлива основа. Було питання уділювання морґеджів. Можу на це коротко відповісти, що коли б ми з приводу будування нового дому УНС мали здержати морґеджі, то я жалував би, що ми будуємо цей дім. Морґеджі є великим засобом у нашій пропаґанді, бо один морґедж в громаді може дати значне число нових членів. Це є спільна думка всіх тих, що занимаються організуванням членів. Головний радний Т. Шпікула хотів би щоб ми здобули якнайбільше нових організаторів з поміж молоді. Власне такий експеримент ми зробили на терені Чикаґа. Окружний Комітет зібрав групу 6 чи 8 студентів і дві дівчини, обласний організатор Є. Репета перевів з ними майже двотижневий курс, який закінчився гарним бенкетом на кошт Округи і після цього ані один з них не зголосився до праці. Це сумна, але правдива історія. Я багато разів проголошував вже, що шукаємо студентів на вакаційну працю в характері організаторів членів за доброю заплатою, навіть давав підручники асекурації студентам до студіювання, а потім не зголосилися ані студенти, ані навіть ми не одержали назад книжок: Є одне певне: Головній Канцелярії і при помочі оголошень трудно здобути нового організатора, але ви, головні урядовці, повинні старатися у своїх місцевостях здобути місцевих організаторів для місцевих організаційних потреб. Обласні організатори пп. Гавриш і Репета впоминаються за належним їм бонусом. Ст. Гавриш покликується, що в його рахунок не втягнено всіх ним зорганізованих членів, які він зорганізував поза межами своєї области. Це є правдивий образ нашого стану. Пан Гавриш має 142 Відділи до обслуги, а крім того звертаються до нього ще інші Округи і інші Відділи, щоб він прийшов їм помогти в праці. Про раду на це була мова раніше. Пані д-р Чопик хотіла б знати хто одержує золоті годинники, зокрема чи їх одержують 55 літні люди. Колись ми раз давали таким довголітнім, 5-річним членам ці годинники і рішили, що це була помилка. Тепер даємо тільки тим, які є 10 років членами Клюбу Заслужених Союзовців, тобто такі, які впродовж бодай 10 років здобули по 25 або більше членів річно для УНСоюзу. В цьому році золоті годинники одержують ювіляти цього Клюбу, панове головний радний В. Запаранюк, пані Квітка Стецюк і колишній заступник гол. предсідника на Канаду Б. Зорич. Головний радний Т. Шмаґала запитував, чому не впроваджено запропонованої ним точкової системи в оцінці здобутків організаторів членів. Його пропозиція мала служити до піднесення Союзу до рівня модерної організації, щоб не було в нас грамот видаваних на суму $500 чи $1,000 і т. д. Ми дещо з його пропозиції виконали. Ми відмічуємо у звітах не тільки хто скільки зорганізував членів, але також на яку суму та навіть підмічуємо кільки нових членів придбало акцидентову грамоту. За його порадою ми призначили три винагороди для тих, які впродовж року забезпечили нових членів на суму $50.000, $75,000 і $100.000. Коли ми ще не дійшли до повної точкової системи то тільки тому, що немає кому цього зробити з одного боку, а з другого, що є небезпека, що ця система може піднести нашу пересічну суму забезпечення, але може обнизити кількість наших членів. Число наших членів є дуже важливе з національних оглядів, а також з престіжевих. Суспільність більше дивиться на це скільки членів об'єднує наш Союз ніж на те, скільки мільйонів майна він має.

Ще запитував мене головний радний Т. Шмаґала про ближчі обставини, в яких мені в листопаді минулого року предсідник задержав платню, яку мені схвалила Конвенція і яку я собі був заслужив, бо здержано платню під кінець листопада за вже пророблену працю. Це сталося проти федерального і стейтового права. Юнайтед Фратернал Ковд та наш статут не дають такого права ніякому працедавцеві. Також Юнайтед Фратернал Ковд та наш статут цього не дозволяють. На цьому я міг би закінчити мою відповідь, але тому, що п. Шмаґала хотів би знати детайлі справи, коротко подам це, що я точно подав Контрольній Комісії. Після Конвенції англомовна секретарка п-і Мелянія Мілянович зладила протокол в англійській мові і і я зараз, у вересні 1970 р., вислав україномовному секретареві мґрові Ничаєві до Чикаґа всі матеріяли для зладження українського протоколу. Я пропонував, щоб вислати йому протокол п-і Мілянович, але з невідомих мені причин на це не погодився гол. предсідник, хоч це було б приспішило написання українського протоколу. Коли написання цього протоколу протяглося і ми одержали від п. Ничая тільки частину протоколу, я просив гол. предсідника інтервенювати, бо мої інтервенції не помогли. Тоді гол. предсідник просив п. Т. Шмаґалу, щоб він відібрав всі матеріяли від п. Ничая і їх переслав до Головної Канцелярії. Коли і це не сталося, тоді 14-го травня 1971 р. я, при нагоді побуту в Чикаґо, забрав від п. Ничая решту протоколу, хоч із численними пропущеннями і його зараз, 25 травня 1971 р. передав з усіми конвенційними матеріялами пп. головним контролерам д-рам Гнатюкові і Скальчукові, яким Головний Уряд доручив перевірити протокол перед друком і ствердити, які ухвали конвенції були схвалені як резолюції, а які як рекомендації. Від цієї Комісії я одержав назад матеріяли до протоколу 15-го жовтня 1971 р., які мені до Головної Канцелярії привіз головний радний С. Гавриш, а 1-го листопада 1971 р. я поштою одержав звіт обох згаданих контролерів з їх перевірки протоколу п. Ничая і пані Мілянович та з їх численними порадами і вказівками, щодо доповнення і справлення протоколу. Зокрема підмічено численні поропущення, які перед друком протоколу треба доповнити. Того ж самого дня, як я дістав листа панів д-рів Скальчук і Гнатюка, я повідомив гол. предсідника про це, а він мені сказав, що до тижня має бути протокол справлений і відданий до друку. Я заявив, що ця праця з уваги на величину протоколу і його численні пропустки, вимагає бодай два до чотири тижні праці, до якої я можу забратися не скоріше, як за який тиждень, бо я саме 28-го жовтня повернувся з тижневої поїздки до Норт Дакоти, де я заклав новий Відділ УНСоюзу, а зараз 29-го жовтня виїхав до Бостону на окружні збори і вернувся з нього вчора, а за декілька днів, 6-го і 7-го листопада виїду до Чикаґа на союзову імпрезу і на виголошення Листопадової промови. Вернуся на 8-го листопада і сподіюся, що того або наступного дня зможу взятися вповні до виготовлювання остаточного тексту протоколу до друку, бо в міжчасі маю масу пошти і інших пильних зайнять. На ці мої пояснення головний предсідник загнівано заявив, що протокол має бути виготовлений до тижня (отже до 8-го листопада), а коли не буде, він „знає, що зі мною зробити". Я забрався, як приобіцяв, до протоколу після повороту з Чикаґа і віддав ред. Драґанові протокол до друку частину 23-го, а решту 24-го листопада 1971 р. ще перед Днем Подяки, який був 25-го листопада. Я працював над ним в бюрі і в хаті, днями і ночами. Крім важкої редакційної праці, вишукування загублених залучників, я мусів написати власними пальцями коло 50 сторінок машинопису нового тексту протоколу. Після Дня Подяки я віддав до друку ще десять сторінок резолюцій, які схвалено було останнього дня Конвенції, а які були написані на конвенції, але які я, для легшого надрукування дав переписати на машинці. Ці сторінки були надруковані три місяці пізніше, при кінці протоколу.

Підношу це з протестом. Не йде про чек, але про нечуваний факт, без прецеденсу, бо зароблена платня це свята річ. Якби це було можливим, то навіщо Конвенції вибирати головних урядовців, та устійнювати їм платню, коли головний предсідник може всім їм затримати платню, їх позбутися і лишитися самий робити, що він хоче. І ще підкреслюю, що потвердять тут приявні пп. Гнатюк, Скальчук і Гавриш: я дістав звіт протокольної комісії 1-го листопада 1971 р., а віддав протокол готовий до друку, 24-го листопада 1971 р., отже по трьох тижнях. А йшло про велику книгу конвенційного протоколу! До того це не був мій статутовий обов'язок. § 21 статут каже, що протокол мають зладити секретарі конвенції кожного дня і кожного дня конвенція має його схвалити, після чого вони мають „віддати його головному секретареві, який має втягнути той протокол до книжки ухвал Головного Уряду". Обов'язком гол. предсідника було допильнувати, щоб протокол був кожного дня написаний і схвалений. Не моя вина, що так не сталося. Ще додати б, що гол. предсідник виїхав до Арґентини після Дня Подяки, а я перед тим днем віддав протокол до друку!

Головний предсідник закинув мені, що між мною а обласними організаторами немає ніякої комунікації. Три з чотирьох наших обласних організаторів є тут, як головні урядовці, на цій залі. Нехай вони потвердять чи між ними і мною немає постійного порозуміння. Раз в тижні ми порозуміваємося телефоном. Або я кличу їх, або, коли вони в дорозі, вони кличуть мене. Поза тим час до часу закріплюю на письмі проблеми, які мають тривале значення і копії цього, у формі збірних листів, посилаю до них. В окремих справах пишу до них окремо. В такій комунікації з ними і в наших місячних звітах даю оцінку праці всіх обласних організаторів за кожний минулий місяць. Згадує гол. предсідник, що я не маю нових ідей. Якщо він їх має, повинен мені їх подати або обласним організаторам, які при нагоді побуту в Головній Канцелярії відбувають з головним предсідником довгі конференції. Він має нагоду їм свої ідеї і проєкти передати. Головний радний Т. Шмаґала запитував чи ми маємо якийсь плян вишколу і перевишколу наших обласних організаторів. Наші організатори студіюють набутий для них професійний курс братської асекурації і як будуть з ним готові, мають перейти перший іспит в Головній Канцелярії, дальші два іспити перед окремою братською екзамінаційною комісією. Звертаюся навіть і тут до панів обласних організаторів, щоб вони приспішили свої студії і час зложення іспитів. Нещодавно я передплатив для них місячну газетку „Сейлесменс воркшап" з цінними інформаціями для організування членів. Це теж є частина їхнього вишколу. В праці мені перешкаджають обмеження, які накладає на мене головний предсідник. Мені не позволяється виїздити в організаційних справах до Канади, зокрема мені не дозволено поїхати до Торонта, щоб там закінчити організування нового Пластового Відділу. Під цю пору закладаємо три нові Пластові Відділи. Це діється в той час, коли організаційна справа є страшенно утруднена, зокрема в братському світі. На 141 братських організацій, понад 100 дуже паде, а решта, крім кількох великих організацій, має невеличку надвишку. Між тими, що падуть є також великі кольоси такі, як Кнайтс оф Кольомбус чи Польський Звйонзек Народови з Чикаґа. На сім словацьких організацій, усі вони падуть. Але треба зважити, що поміж тими братськими організаціями є багато таких, яких земляки постійно приїжджають до Америки, а українцям це заборонено.

Після цього до відповіді на запити приступила головна касирка **пані Уляна Дячук.** На запит колишнього головного касира п. Р. Слободяна, чому на кінець минулого року в канадійських банках було непропорційно багато готівки, мушу пригадати те, що вже було раніше сказано, а саме, що ми зберігали готівку на раніше признану, досить високу позичку на будову нової церкви в Ріджайні. Ми мали виплатити її біля 15-го грудня і тому мусіли мати готові гроші. В таких випадках ми завжди купуємо депозитові цертифікати, які виказуємо як гроші, зложені в банку і тому властиво на кінець минулого року в Канаді ми мали на банковому конті $35,000, а решта була в депозитових цертифікатах. Головні радні панове Дідюк і Гавриш порушили питання коштів обласних засідань, про які я згадала у звіті. Ці кошти є зв'язані з такими засіданнями включно до коштів подорожі, коштів залі і всіх інших коштів. Наш звіт базується на нашім книговеденню. Книговедення є пристосоване до річного звіту, який вимагає від нас забезпеченевий уряд поодиноких стейтів і він передбачує „філд конференцес одер ден лонґ локал мітінґс". Під цю рубрику і попали ці згадані видатки. Запитував головний радний п. Гавриш чи ми перебрали які реальности наших довжників і які. На 16-ій сторінці звіту подано, що в Чикаґо. Наші чикаґівські головні урядовці напевно знають, що пок. Рижевський залишив дві реальности на яких ми мали морґеджі і яких вдова по ньому відреклася. Ми перебрали одну з цих хат, а якраз кілька днів тому ми перебрали й другу. Відносно завваги, що Союзівку не контролював пок. головний касир П. Пуцило то мені не відомо, що він вважав під контролею, бо я вважаю, що мої обов'язком є вглянути в книговедення Союзівки так, як я вглядаю в книговедення всіх інших Відділів і маю намір це робити в майбутності, хоч не встряваю у саме ведення Союзівки. Були запити чому не всі наші пожертви на громадські цілі були виплачені. Як ви знаєте, наш фінансовий рік триває 12 місяців і тому, коли ви схвалюєте якінебудь пожертви, то це не значить, що ми їх мусимо виплатити до кінця грудня даного року, чергове засідання є щойно рік пізніше. З цього виходило б, що ми вже після кінця грудня травневого нашого засідання не повинні виплачувати пожертв. Ми часто виплачуємо пожертву тоді як є якась нагода її вручити особисто і зробити УНСоюзові добру славу. Коли пішлете пожертву поштою, часто за неї забувають і ніхто про неї не згадує, хиба що одержимо подяку або й не одержимо. Недавно д-р Падох сказав, що він вручив на Крайовому Пластовому З'їзді Канади чек від УНСоюзу і цим зробив реклямy для нас. Багато тих пожертв, про які згадував п. Винник як невиплачені, вже є виплачені сьогодні. Згадати б НТШ, Пласт, Коледж. св. Василія в Стемфорді, середню школу в Детройті, середню школу в Нюарку, УВАН, КУК і осередок Культури у Вінніпеґу. Для Фонду Катедри Українознавства при Гарвардському університеті ми маємо вже три дотації, тобто $3,000, яку то суму хочемо виплатити разом при нагоді. Є багато таких, які вплачують по $1,000, наша більша пожертва матиме особливе значення. Ми вже виплатили на цю ціль $10.000, але про це вже люди забули. Сподіюся, що ми на цю ціль призначимо ще і в цім році то ще буде більша сума, яку ми вручимо Фондові Катедри Українознавства. Залишається мені ще відповісти на запит головного радного Є. Репети в справі звороту вкладок, заплачених спадкоємцем члена 291-го Відділу вже після смерти покійного члена. Ми одержали в цій справі листа від матері померлого члена. Ми не виплатили були забезпеченевої суми, бо ми не знали що він помер. Очевидно, не наша це вина тільки секретарки Відділу, яка не повідомила нас про це. З другого боку це є вина спадкоємців, які знаючи, що після смерти належиться виплата, платили дальше вкладки. Тому, як я довідалася про це, негайно зробила відбитку одержаного листа і післала до нового секретаря і дала йому інструкції як він має поступити, щоб та виплата була чимскоріша виконана. Ми теж повідомили його, що всі вкладки, які родина заплатила після смерти забезпеченого ми їй звернемо. Після того була вимога, п. Репети щоб ми виплатили ще й відсотки. Я на це відповіла, що організація не винувата в цьому і коли б це сталося з нашої вини, то ми всі відсотки виплатили б. Я вважала це за правильне і так написала секретареві Відділу, вияснивши йому наше становище. Ми пішли на компроміс, бо маємо одну секретарську винагороду, яку ми задержали попередній секретарці, яка не вив'язувалася зі своєї функції і ми цю справу поладнаємо. Про це ми повідомили теперішнього секретаря Відділу. Я маю ціле листування і можу Вам його прочитати. Ще був запит головного радного п. Дідюка в справі одноразової виплати для наших службовиків. Як відомо, щоб бути членом нашого пенсійного фонду і одержати пенсію після переходу на пенсію, треба мати в часі вступлення на працю в УНС не більше як 5 років. Ці працівники, які були старшими, не підлягають під рубрику Пенсійного Фонду і тому одна з наших конвенцій, мабуть 1946 року, схвалила, що ці працівники, які не одержують пенсії після закінчення праці в УНС, мають одержати одноразову відправу. Ще був запит в справі кошту вдержання Канадської Канцелярії. Ми виплачуємо нашому головному агентові $50.00 місячно, а крім того п. Б. Зоричеві, який є секретарем Канадської Репрезентації також $50.00 місячно. Сума, яку ми в останньому році виплатили, виносить $1,048.00. Справа бонусів вже була вияснена, тому про це не згадую. Якщо немає інших питань то на цьому закінчую мою відповідь.

Після цього о год. 10:20 вечора однодушно схвалено перервати наради.

Третій день нарад

(середа, 24-го травня 1972 р.)

Шоста (рання) сесія

Наради розпочалися о год. 9:30 ранку. Нарадами проводить заступник головного предсідника на Канаду сен. Павло Юзик.

Заступник гол. предсідника В. Сохан відчитує привітальні листи почесного члена Головного Уряду, кол. голови головної Контрольної Комісії д-ра Володимира Галана, головний секретар Я. Падох відчитує листи кол. заступниці головного предсідника п-і Геновефи Жеребняк, кол. голови Окружного Комітету Відділів УНС в Чикаґо п. Миколи Олека і листа від колишньої заступниці гол. предсідника пані Анни Герман, а сенатор Юзик відчитує листа від почесного члена УНСоюзу і кол. головного радного Миколи Давискиби. Всі вони виправдують свою неприявність та брак змоги взяти участь у святочній вечері. Панство Шумейки з Ню Йорку теж прислали виправдання своєї неприсутности з побажаннями доброго успіху річних нарад. Головний радний п. Дмитро Попадинець поінформував про смерть визначного канадського діяча ред. „Українського Голосу" п. Івана Сирника, якого пам'ять приявні пошанували однохвилинною мовчанкою, стоючи. Схвалено вислати телеграму співчуття дружині Покійного.

На порядок нарад пішла відповідь ред. **Антона Драґана** на запити та дискусію над його звітом. На запит д-ра Скальчука інформує, що згідно з ухвалами, що зобов'язують УНСоюз і його орган „Свобода" базується на християнському світогляді і не друкують нічого, щоб цей світогляд заперечувало. Бувають випадки, що члени УНСоюзу прохають дати якесь оголошення чи побажання з якоїсь нагоди, які не ображають почувань інакше думаючих людей, їм цього тоді не можна відмовити. Немає мови про друк якихось матеріялів, які протиставились би нашому християнському світоглядові. На закид інж. Степана Куропася, що „Свобода" друкує забагато матеріялів про ювілеї, забагато звернень, пастирських листів тощо та що не стає місця на редакційний матеріял, ред. Драґан інформує, що ці матеріяли значно скорочуються і друкуються пастирські звернення тільки зверхників єпархій. „Свобода' 'старається не робити ніякої дискримінації в цьому напрямі. Відносно ювілеїв, це правда, що їх дуже багато, зокрема минулого року було багато ювілейних свят з приводу 50-річчя Українського Вільного Університету. Як було не відзначити ювілею так важливої установи? Щодо індивідуальних ювілеїв, які звичайно поміщується в дописах з громад, то теж годі про не помістити згадки, коли людина віддано працювала для своєї громади 50 чи більше років і є до того членом УНСоюзу. Пані Чучман і Душник запитували чи не можна б ці матеріяли скорочувати, що на ділі діється. Дуже часто надруковане є невеликою частиною того, що редакція одержала. Відносно закидів, щодо деяких постійних дописувачів до „Свободи", редактор Драґан відповідає, що він не цікавиться політичною чи партійною приналежністю автора, але його знанням і коли його стаття надається до друку, він її друкує. Не пригадує собі, щоб читачі мали будь-які застереження до поодиноких авторів і статтей поміщених в „Свободі". При цьому редактор пригадує, що на сторінках „Свободи" були друковані матеріяли, прислані такими видатними постаттями нашої історії як проф. Михайло Грушевський, Іван Франко, гол. отаман Симон Петлюра і інші. Вони мають історичне значення. Наші нащадки теж з гордістю будуть згадувати, що в наш час поміщувалися в „Свободі" статті і матеріяли видатних людей нашої доби. „Свобода" може почванитися цим, що майже всі видні постатті нашої доби поміщують свої матеріяли на її сторінках. Також можемо пишатися тим, що всі наші громади через своїх кореспондентів тримають зв'язок зі „Свободою". Був закид, що „Свобода" не шукає за кореспондентами, він є вірний пів-на-пів, бо половина кореспондентів спонтанно знаходять дорогу до „Свободи", а деяких „Свобода" вишукує. З-поміж союзових працівників постійно до „Свободи" дописують ряд людей, як головний радний В. Дідюк з Торонта, гол. контролер д-р Данилюк з Міннеаполісу, а останньо д-р Футей, який почав писати на правничі теми. Між нашими дописувачами маємо студентів, які є в нас під спеціяльною опікою. Пригадати б хоч би дописи Марійки Сацюк з Детройту, молодого студента Курила, який прислав першорядні дописи про літні курси на українському Центрі в Гарварді та других. Наша почесна членка пані Чучма запитувала в справі рубрики померлих членів та спізненого поміщування посмертних віток. Трудність в тім, що не раз одного дня приходить 20 посмертних згадок, а другого дня ніякі, тому є важко негайно всі друкувати. В останньому часі ми старалися друкувати ці вістки негайно і будемо намагання продовжувати. Якщо вмирає видатний член УНСоюзу чи взагалі громади, ми даємо вістку про нього того самого дня, в якім одержимо повідомлення, на першій сторінці. Але часто ми одержуємо повідомлення дуже спізнені і це виглядає, що ми спізнилися з такою вісткою. У відповідь головній радній пані Анні Гарас в справі помилки, що трапилася в подані прізвищ людей, яких світлина була надрукована в „Свободі", ред. А. Драґан вияснює, що такі помилки трапляються, бо „Свобода" є щоденною газетою і тому в поспіху не можна обійтися без помилок. Зокрема це трапляється, коли є дві знімки про два ювілеї та з двома різними текстами. Ось недавно появилося на сторінках одної газети таке, що замість померлого первоієрарха української Церкви, подано знімку другого первоієрарха іншої нашої церкви. На запит головного радного В. Запаранюка чи „Свобода" має служити Союзові чи Союз „Свободі", можна відповісти, що ця служба є взаємною. Відносно заввaг щодо англомовного журналу УНСоюзу, редактор Драґан відповідає, що в цій справі була ухвалена резолюція, яка говорила, що УНСоюз має видавати або причинитися до видавання такого англомовного журналу для молоді. Колись таку саму ухвалу запропонував п. Іван Іванчук відносно англомовної „Веселки". Редакція надрукувала англомовну „Веселку", але, як показалося, прийшло не більше як 20 передплатників на неї. Щодо видавання англомовного журналу для молоді ми робимо старання, щоб не ми, але сама молодь, при нашій допомозі, почала видавати такий журнал. Тоді він буде мати більший вплив на молодь і більше пошириться. Було згадано англомовний журнал іншого братського Союзу в зв'язку з чим можна поставити питання, чи цей журнал допоміг тому Союзові в його організаційних клопотах, зокрема в збільшенні кількости членів. Мабуть ні. Ми маємо свій досвід хочби на підставі „Веселки", журналу для молоді, який друкуємо 18 років, чи навіть нами надрукованою двотомовою англомовною Енциклопедією Українознавства. „Веселка", хоч появляється 18 років, досі не стала на свої ноги, бо громадянство про це не дбає. А втім, від 1933 р. видаємо „Український Тижневик" в англійській мові, який виконує свою важливу функцію. Була згадка також про потребу скорочених звітів наших поодиноких департаментів в англійській мові на сторінках „Українського Тижневика". Погоджується з тим і буде старатися перевести це в життя. Були рекомендації, щоб в наших щорічних альманахах давати скорочення статтей в англійській мові. Будемо старатися про це зокрема з нагоди 80-річчя „Свободи" та 100-ліття НТШ. Д-р Футей підкреслив, що в терені є нарікання на те, що дописи та статті не появляються вчас, або взагалі не появляються друком. Він вимагає ,щоб авторів дописів повідомляти чи статті будуть надруковані чи ні. Ми радо це робили б, але не маємо на це сил. Пересічно денно дістаємо по кільканадцять листів то ж годі на всі листи відписати. А втім, є багато листів, на які не слід відписувати, бо редактор не може відразу, одержавши статтю, рішитися чи її друкувати чи ні. Стараємося заступити особисте листування нашою рубрикою „Листування редакції". Головний радний Гавриш запитував, чи конечно друкувати платні оголошення про подорож на Україну. Вони не є конечні і нас ніхто до цього не змушує. Але нас зобов'язує антикартилевий закон, який забороняє одні оголошення друкувати, а другі ні. Але тут є також справа принципу. Чи ми будемо оголошувати ці поїздки чи ні, люди на Україну їздити будуть, будуть посилати пачки тощо. Це є проблема, яку не так легко вирішити. Головний контролер Іван Винник запримітив, що „Свобода" за мало місця присвячує справам УНСоюзу. Трудно сказати що є мало а що є багато. Часом одна справа вимагає більше матеріялів ,а інша менше. Часом є питання взагалі матеріялів, яких ми не маємо до друку. На запит головного контролера Іванна Винника в справі виконання минулорічного рішення щоб опрацювати плян безплатної висилки „Свободи" членом УНС після закінчення будови дому т. зн. приблизно з березнем 1973 р., що Головний Уряд мав вирішити якраз на цих річних нарадах, редактор Драґан відповідає, що дав Екзекутиві в цій справі свою рекомендацію. Відносно питання побільшення „Свободи" до 6 сторінок, завважує, що це з уваги на технічний склад є тепер утруднене. Відносно питання головного радного Тараса Шмаґали щодо змін у веденні українознавчих курсів на Союзівці, які були запропоновані в звідомленню спеціяльної Комісії, до якої він належав, ред. Драґан відповідає, що минулого тижня відбулися наради Культурної Комісії, в яку входять всі члени Екзекутиви і всі редактори і на ній порушено також і цю тему. В дискусіях береться під увагу згаданий теж п. Шмаґалою звіт. Почесний член Головного Уряду Іван Іванчук підкреслив вагу англійської мови, бо та молодь, яка приїхала з України чи народилася з батьків, які приїхали з України, вже перестає говорити по українськи. Видання одного чи двох чисел „Веселки" не розв'яже справи. А в тім, для цього треба багато наполегливости і старань, бо інакше стратимо нову ґенерацію, як ми раніше стратили стару ґенерацію української молоді. Почесний член Головного Уряду Володимир Гірняк запитує ред. Драґана чому в „Свободі' 'немає згадки про почесних членів на річному засіданні. Редактор інформує, що така вістка була ще заки річні збори почалися. Інж. Степан Куропась запримічує, що англомовний журнал для молоді має видавати Український Народний Союз а не студенти чи інші круги молоді. Вони можуть друкувати свої журнали, але це треба нам зробити і зробити відповідально. Чекати заки молоді поставлять добрий журнал, рискована справа, можемо не дочекатися. Вони не мають досвіду вони не мають грошей, а як їх мають, то їх звичайно позичають у батьків. Твердити, що існуючий англомовний журнал не змобілізував людий до Союзу, який видає, не слід. Також Іван Франко на початку нікого не змобілізував, але його ідеї ще досі мобілізують українців. Ред. Драґан пояснює, що йде про нашу готовість допомагати молоді друкувати її власний журнал.

(Продовження буде)

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ НАЙБІЛЬША ЗАГРОЗА ДЛЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ЗСА — СТВЕРДИВ А. ШІФРІН...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

лю, безсильність супроти бестіяльських, рафінованих легальних тортур лайдацької системи, — то не дивно, що багато в'язнів не витримують. Гинуть неначе мухи, накладають на себе руку в жахливому голодовому делірюмі, або психічному заломанні.

На цьому тлі А. Шіфрін змалював кілька макабричних, сповнених жаху сцен, перед якими блідують картини Дантового пекла. Були випадки, що в'язні в голодовому деліріюмі перерізували собі жили, в крові мачали хліб і їли його, вирізували своє м'ясо, щоб його жарити й їсти. Або на вершку розпачі татуювали собі на чолі: „невільник комунізму", відрізували вуха, кидаючи їх в лице кагебістам, леліючи при цьому потаємну надію, що коли їх звільнять, вони, своїм безвухим лобом будуть переконувати світ про жахливу злочинність Москви.

Перебувають у цьому пеклі теж жінки з дітьми. А. Шіфрін оповів пройнятій жахом комісії, що одного разу в Потмі, в 1961 році, партія, складена з 3 000 в'язнів, загартованих стражданням і мукою, — побачила несподівано 250 ридаючих жінок-в'язнів, з дітьми на руках, серед прокльонів сторожі, гавкоту собак, плачу дітей. Неначе громом пронизані цим видом в'язні — кричали: „вбивці, людоїди", сторожа почала стріляти, а над головами пролунав голос радіозаповідача: „Радійте, громадяни, знову велика перемога Совєтського Союзу: космонавт Юрій Гагарін саме вилетів у космічний простір!"

В іншому концентраційному таборі, в Тайшеті, в Сибіру, А. Шіфрін бачив, як таборова сторожа, подратована молитвою монахинь, кинулась на них, здерла з них одежу і голих, вхопивши за ноги, волікла снігом до бараку з душом.

Або ще така сцена: кілька кагебістів, в білих халатах, грають ролю лікарів; повз них проходить, один за одним увесь табір, усі голі; кагебісти обмацують частини тіла в'язнів і вирішують, чи вони ще потягнуть, а чи може треба відділити їх до окремого табору, приреченого на повільну голодову смерть.

— А які ж були мотиви переслідувань і ув'язнень? — питає предсідник підкомісії.

— В різних часах різні. Від свідомого викликування атмосфери терору і залякування та ліквідації Української Повстанської Армії — за часів Сталіна, розправи з бунтами і повстаннями за часів Хрущова, до ліквідування протирежимної боротьби й придушування проявів „націоналізмів" — сьогодні, в час володіння Брежнєва.

Деякі факти, подавані А. Шіфріном, здавалися неймовірними, фантастичними. Вони сповнені такої цинічної зневаги людської гідности, такого брутального топтання прав людини, такої нелюдської жорстокости, що просто не хочеться вірити, що вони могли траплятися в ХХ-ому сторіччі.

Якійсь сірій, безвинній людині сниться, що вбили Сталіна. Вона оповідає про це в своїй кооперативній квартирі, у висліді дістає 25 років концтабору, як „потенціяльний терорист".

Українська родина Павлюків, мати, син донька — усі засуджені за приналежність до УПА на 25 років концтабору, тільки на основі того, що переночували знеможеного, незнаного мандрівника.

Молодий українець у Мукачеві, обвинувачений в націоналістичній діяльності, битий під час переслухань, ставить запит: чому мене б'єте, я ж щойно в слідстві, може суд визнасть мене безвинним? У відповідь на те слідчий тягне його до вікна, показує на торговицю в Мукачеві й каже: „це є люди у слідстві, ти є тут, отже вже засуджений". Очевидно — теж 25 років концентраційного табору.

Як клясичний приклад цинічного нехтування правами людини і свідомої злочинної дії — А. Шіфрін наводить долю двох хлопців у віці 14 років: жида Петра Якіра й українця Юрка Шухевича. Петро, син совєтського генерала, знищеного Сталіним, і Юрко, син генерала УПА, поляглого в бою з большевиками. Обидва хлопці, хоча безневинні, як сини „ворогів народу", карались в концтаборі по 20 років, й обидва, після короткого часу на волі, тепер знову в тюрмі. Обидва платять найвищу ціну за свою вірність моральному принципові, за свою духову нескореність.

У своїх зізнаннях про мотиви ув'язнень і нелюдські переслідування, А. Шіфрін виділив окреме місце Україні. Він твердив, що приспану Москвою національну свідомість на центральних і східніх землях України, зрушили з мертвої точки: (а) приєднання західньоукраїнських земель до УССР у 1945 році, з високо національно свідомим населенням; (б) дії Української Повстанської Армії, яка 8 років, без нічиєї допомоги, протиставилась потузі московської імперії. На думку А. Шіфріна, було великою помилкою Москви, що вона запроторила в концентраційні табори велику частину населення західньо-українських земель. Ці люди, в специфічних умовах концтаборів, вповні дозріли й духово виросли, а багато з них стали висококваліфікованими інтелігентами, які своєю національною свідомістю, своїм націоналістичним світоглядом, заполонили українців східніх областей. Ви слідом цього є широкорозгорнутий український націоналізм на всіх українських землях. Недавній бунт в Дніпродзержинську і багатьох інших місцевостях України є вимовним доказом цього.

А. Шіфрін раз-у-раз повертався у своїх зізнаннях до зображення жахливих фізичв'язня, наприклад, одного з семи в'язнів, яким він сам був, запроторених у бетоновій келії, 3 метри х 3 метри, впродовж року. („Як то, — з недовір'ям питає предсідник — „чи я добре зрозумів, сім людей на 3 квадр. метрах?" — Так! — упевнено стверджує Шіфрін).

Широко описував Шіфрін психічні заломання в'язнів, доведених до краю людської видержливости. І на цьому тлі він змалював теплими, сердечними красками сильвети безстрашних і невгнутих , таких близьких нам: теперішнього кардинала Иосифа Сліпого, д-ра Володимира Горбового, пок. Михайла Сороки, Юрія Шухевича й інших. Його розповіді ожили в уяві слухачів маєстатичну постать архиєпископа Иосифа Сліпого, що серед найбільшого приниження людини зберіг її високу гідність; оживили постать Юрія Шухевича, що ходить у цьому найжахливішому пеклі з книжкою в руках і використовує кожну вільну хвилину на збагачення свого знання; пок. Михайла Сороки, що, не зважаючи на свою трагічну долю, був завжди вибачливий, в доброму настрої, бадьорий і зрівноважений; та інших.

З'ясовуючи ситуацію в балтійських країнах, окупованих Москвою, А. Шіфрін звернув увагу на один цікавий момент: Мосвка, виходячи з корисного для неї принципу divide et impera (діли і пануй!), висилає на відповідальні становища до цих країн українців, щоб уся ненависть населення до режиму мала теж і антиукраїнське забарвлення.

Закінчуючи свої зізнання, А. Шіфрін висловив певну осторогу вільному світові, а особливо Америці. Комунізм ще живий і динамічний. Він охопив половину Европи, Китай, Кубу, Чіле й частину Африки. Комуністи намагаються знищити американське суспільство при допомозі різних радикальних груп. Большевики інфільтрують своєю пропаґандою американську молодь, вони намагаються здеморалізувати й усе суспільство, щоб заволодіти всією країною.

„Я не поширюю панічних настроїв" — казав А. Шіфрін. — „але пригадайте собі, що був час, коли не було комунізму в східній Европі, на Кубі, в Чіле, і червоні прапори не лопотіли так нахабно у Франції й Італії. В СССР москалі намагаються зліквідувати всіх дисидентів, усі демократичні, всі свободолюбні й національні течії. Вони запроторюють людей у концентраційні табори тільки тому, що вони насмілюються думати. Це є великою потенціяльною небезпекою і для ЗСА: чим більше москалі консолідують свої внутрішні сили, тим вони є більшою загрозою для вільного світу".

„Це й є виснення, — казав далі А. Шіфрін, — чому я стою тут перед вами. Я хочу пригадати вам вашу відповідальність за тих, що є поневолені. Вони потребують вашої помочі. Допомагаючи їм — ми допомагаємо й собі самим".

Зізнання А. Шіфріна перед Сенатською Підкомісією для Справ Внутрішньої Безпеки були незвичайно цікаві, вдумливі й стимулюючі. Вони для кожного думаючого українця можуть бути поштовхом до переведення певних порівнянь: беззастережної жертви і геройчної невгнутости кращих репрезентантів української національної ідеї і нашої ситої і деколи опортуністичної, підшитої дешевою фразою екзистенції. Вони можуть теж пхнути нас на шлях справжньої дії обороні Нескорених.

Михайло Кушнір

ПІДНЕСЕННЯ ПРАПОРУ З НАГОДИ 22 СІЧНЯ В ЕЛИЗАБЕТІ

Заходом і старанням місцевого Відділу УККА делеґація, зложена з представників місцевих організацій, учнів української парохіяльної школи і пластової молоді відвідала посадника міста 22-го січня 1973 р., який підписав Проклямацію, проголошуючи день 22-го січня „Українським Днем". Головну вулицю міста переіменовано на „Український Булевард", а на ратуші повівав український прапор — як символ волі українського народу. На фото (зліва): Б. Федик, О. Осередчук, І. Левицька, Д. Василак, М. Іванців, М. Гринішак, Р. Слободян, О. Левчик, д-р Р. Граб, заст. посадника Г. П. Френк, Д. Купчак, Р. Олійник, М. Олійник.

Стаття про Архипенка в американському медичному журналі

Американський медичний журнал під наг. „МД" в числі з 17-го січня 1973 року помістив на сторінках великого формату фахово написану статтю — огляд життя й діяльности славетного українського скульптора Олександра Архипенка, ілюстровану багатьма фоторепродукціями його творів. У непідписаній статті декілька разів згадано про українське походження Олександра Архипенка й зазначено, що хоча в Европі він користувався великою славою й належав до групи піонерів-авангардистів у мистецтві, як Брак, Пікассо, Леже й ін., і хоча він жив у ЗСА від 1923 року — мало хто про нього знав серед американських кіл у час смерти мистця у 1964-му році. Згадано, що народився в Україні, в Києві, що його дід малював ікони, а батько був інженером. Потім молодий мистець жив у Москві і згодом у Парижі, де відвідував Академію Мистецтв, мав індивідуальні виставки своїх оригінальних, п і о нерських скульптур в різних европейських містах, шукав ще ширшого поля для своєї активної, буйної, творчої натури. Переселився до ЗСА, куди прибув кораблем „Монголія" із своєю дружиною, маючи 37 рр. Спершу подружжя плянувало пливти далі, аж до Японії. Тут, в Ню Йорку О. Архипенко мав свою майстерню, а потім творчу школу, мав багато виставок, і врешті-врешт знайшов признання серед тих, які його пізнали. О. Архипенко завжди експериментував, він винайшов освітлену знутра скульптуру, умів зобразити в металі легкість і ніжність жінки, не боявся здеформувати форми, надаючи нового вигляду завченим предметам тощо. Це мистець, який бачив світ власними очима. В ЗСА вийшло кілька праць про нього, в тому й гарних монографій. У багатьох музеях і в приватних руках є тепер його твори. В Університеті Кензас Сиґі стоїть на подвір'ї його велика металева скульптура. Стаття прикрашена портретом видатного мистця й багатьма репродукціями його модерних, у більшості кубістичних, скульптур, у тому „Маданною на камені", „Царем Соломоном", „Боксуванням" та ін.

$150 НА ФОНД ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

Ню Йорк. — Цього місяця сповнилося 10-річчя з дня звільнення із совєтської каторги та сповниться 81 рік з дня народження Первоієрарха УКЦеркви, її Верховного Архиєпископа і Кардинала Блаженнішого Йосифа Сліпого. З цієї нагоди пані Ольга Стефанія та д-р Климентій Рогозинський пожертвували і переслали на Фонд Блаженнішого 150.00 дол. в надії, що за цим прикладом підуть інші.

ОПУБЛІКОВАНО ДОВІДКУ ПРО СОВЄТСЬКІ АРХІВИ

Ню Йорк. — У видавництві Прінстонського Університету в ЗСА появився 436-сторінковий довідник про совєтські державні архіви в Москві та Ленінграді. Автором довідника є Патриція К. Ґрімстед з Вашингтону. Це є перший того роду довідник на Заході, з допомогою якого західній дослідник може зорієнтуватися в багатствах архівального матеріялу 75 архівів і установ Москви і Ленінграду. Під сучасну пору пані Ґрімстед перебуває в Москві і працює над доповненням до щойно опублікованого довідника.

НОВИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖУРНАЛ В СССР

Москва. — Тут появилося перше число нового всесоюзного літературного журналу „Літературное обозрение", місячного органу Союзу письменників СССР. Як подає „Правда" з 9 лютого, цей журнал „появився згідно з постановою ЦК КПСС „Про літературно - художню критику". Журнал має за завдання відзеркалювати „багатонаціональну совєтську літературу". В першому числі є м. ін. стаття Л. Новиченка про українську поезію в 1972 році в СССР.

Відзначення Січневих Роковин у Виллимантику

Посадник Виллимантику підписує проклямацію Дня Української Незалежности. На знімці (зліва): о. прот. Т. Бузенко, В. Головчак, М. Майнич, А. Смук, П. Мурин, М. Дмитраш, П. Сопків, В. Олійник, Х. Головатий, М. Тимків, І. Головатий, о. А. Назаревич

Виллимантик, Конн. — За ініціятивою місцевого Відділу УККА делеґація представників українських організацій, очолена головою Відділу Іваном Головатим, була напередодні 22 Січня ц. р. в посадника міста Колчера під час підписування ним проклямації Дня Української Незалежности.

У понеділок 22-го січня о год. сьомій ранку, біля головної пошти, побіч американського, повівав на ратуші синьо - жовтий український прапор. Із тієї нагоди на радіових хвилях місцевої радіостанції — вранці, в полудне й у вечірніх годинах передавались звідомлення про відзначення Дня Української Незалежности.

Свято Дня Української Незалежности у Виллимантику є призначене на день 18-го лютого в приміщенні УНДому в Норт Віндгам о год. 2-ій по полудні, на котрому з головною доповіддю виступить д-р М. Снігурович з Ню Гейвену.

Н. Н.

Учитель історії України вдома

Колись китайський філософ сказав, що картина має більшу вартість чим тисяча слів.

Педагогічний світ, зрозумівши вартість цього погляду, впровадив зорово - слухову методу навчання, бо вона утривалює в пам'яті молоді на довший час історичні постатті і події, як теж явища інших предметів навчання.

Зорово - слухова метода навчання має далеко більшу вартість, коли лекції історії чи географії демонструються кольоровими картинами бо, за словами українського кінорежисера О. Довженка, кольори притягають дуже сильно очі глядача і його ублагороднюють.

На підставі згаданих прикмет картини педагог Іван Струк змонтував „Історію України в образках" (ІУВО), яку висвітлюється за допомогою кольорових образків-прозірок і проєктора.

Ця „Історія" подає найважливіші історичні постаті і події України від найдавніших до найновіших часів. Вона є написана українською і англійською мовами. Зміст обох посібників є тотожний. Щоб облегшити працю учителя чи лектора автор цього монтажу наґрав цю „Історію України" на магнетофонній стрічці в формі касетки. Читання ІУВО під час висвітлювання прозірок триває півтора години. Знову виклад цієї самої „Історії" за допомогою стрічки триває одну годину. Це — велика полегша для учителя.

Монтаж ІУВО складається з двох посібників, з двох стрічок, проєктора і 77 кольорових прозірок. Посібник українською або англійською мовами обіймає ідентичні пояснення для кожної прозірки. Пояснення є короткі, ясні і легкозрозумілі. На окремих лентах є награна ця „Історія" англійською і українською мовами від найдавніших до найновіших часів.

Найголовнішою частиною монтажу ІУВО є прозірки. Вони є виконані чисто й професійно. Всі прозірки є достосовані до обох посібників. Величина прозірок є на 40 міліметрів. Це так звані суперслайди в розмірі 2 інчі Х 2 інчі. Вони мають більшу вартість чим 35 міліметрові прозірки (2"х2"), бо суперслайди дають великий, виразний і ясний образ на екрані. Правда, суперслайди є дорожчі, як 35 мм прозірки, зате ефект є куди кращий. Позатим виклад ІУВО за допомогою суперслайдів має ту добру прикмету, що глядачі, які стоять оподаль від екрану можуть виразно бачити дану картину.

Канада і Америка поставилася дуже прихильно до ІУВО. У Канаді і Америці вже закупили цю працю державні школи, бібліотека університету в Колорадо, рідні школи, навіть „Дім Танцюристів" в Маямі на Флориді.

На окремішню увагу заслуговує добродій Г. Бажуль, який власним коштом закупив і подарував ІУВО для Центральної Української Школи в Сіднеї, Австралія Коли б таких добродіїв було більше, наші школи в діяспорі не вчили б історію України зубричкою - вербально.

Коло зацікавлених ІУВО побільшується. Однак, може не всі знають, як „грає" лента в парі з прорізками. На звук дзвінка поява образків йде згідно за посібником українською або англійською мовами. Вслід за образком на екрані голос диктора на стрічці пояснює значення даної прозірки. Роля учителя тут в тому, щоб проєктор кинув на екран виразний образ. Під час пояснення прозірок диктором, учитель показує паличкою важливі елементи даного образу.

Тут роля учителя — дуже легка і приємна, а діти, молодь чи старші, милуючись кольоровими прозірками, дуже швидко запам'ятують історичні постаті й події України за одну годину сконденсовану історію України.

Цією ІУВО повинні поцікавитися також батьки, які далеко мешкають від українського осередку і не мають можливости посилати своїх дітей до Школи Українознавства.

За догідну ціну батьки можуть мати ІУВО — „Учителя" вдома, який в приступний і цікавий спосіб представить їхнім дітям славних князів, королів, гетьманів, президентів і поетів України.

В справі ближчих інформацій просимо звертатися на адресу: Ivan Struk, 1410 Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A., телефон: (215) DA 4-1256.

Н. Н.

ЦК КПСС ЗАТВЕРДИВ „ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛЯН РОЗБУДОВИ МОСКВИ"

Москва. — „Правда" з 9 лютого інформує, що ЦК КПСС та Совєт міністрів СССР затвердили „генеральний плян розбудови Москви, розрахований на 25-30 років та „п'ятилітній плян комплексного розвитку її промисловости і міського господарства на 1971-1975 роки". Про розміри розбудови Москви свідчить проєкт збільшення промислового виробництва міських підприємств на майже 35% з одночасною комплексною механізацією понад 200 заводів до 1975 р. Пляном передбачено об'єднання менших заводів з 500 і менше робітників у великі виробничі комбінати. „Правда" нарікає, що московські заводи „зазнають втрати" з уваги н а „простої, прогули, „понадпляновi відпустки" Газета пише, що „на заводах Москви ще велика плинність кадрів".

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 15 лютого 1973

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ЗАКІНЧИВ КОМПЛЕТУВАННЯ свого Уряду, призначивши секретарем департаменту здоров'я, освіти й обезпечення Ґаспара Вайнберґа. Президент сказав про нього, як про людину високої інтеліґенції та великого серця. З призначенням Вайнберґа Президент має тепер свій урядовий кабінет у повному складі на наступні 4 роки.

КЕРІВНИКА ВІДДІЛУ ОСОБИСТОЇ ОХОРОНИ президента Р. Ніксона в Білому Домі, Роберта Тейлора переведено на інше становище. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіглер заперечив, буцімто Тейлора „деградовано", бо насправді Президент доручив йому вищий пост у Таємній Службі.

КОЛИШНІЙ ПОСАДНИК АТЛАНТИК СИТІ Ричард Джексон потрапив під суд за зловживання з контракторами, які діставали замовлення і які за те підплачували посередників. Федеральний суд у Кемдені визнав Р. Джексона винним.

КОЛИШНІЙ СТУДЕНТ КОРНЕЛЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ в Ітаці, Н. Й. передав для своєї школи, рідної йому „Альма матер" чек на 2 мільйони 700 тисяч долярів для кращого обладнання лябораторій, поповнення бібліотеки тощо. Жертводавець не забажав виявити свого прізвища, яке він напевно зголосить у податковому уряді.

У ВАШИНҐТОНІ ПОМЕР НА 85 РОЦІ ЖИТТЯ видатний американський журналіст Дейвід Лоренс, засновник і головний редактор впливового тижневика „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт". Його статті й коментарі друкувалися щотижня в 300 газетах і журналах. Покійний був консерватистом, але не ретроградом, вважав, що в закордонній політиці ЗСА повинні вірно дотримуватись договорів із своїми союзниками.

ПОБЛИЗУ БУДИНКУ СОВЄТСЬКОЇ МІСІЇ при 67-й вулиці Схід у Ню Йорку група жидів, переважно молоді, влаштувала антисовєтську демонстрацію, виступаючи в обороні жидівського населення в СССР. Члени Жидівської Ліги Оборони розкидали листівки із сусідньої синагоги, хоча проти того був рабин тієї синагоги. Поліція розігнала демонстрантів, 16 осіб заарештували.

У КАНАДІ ПОЛІЦІЯ ЗРОБИЛА ЕКСПЕРИМЕНТ, випустивши на час свят додому 1 368 в'язнів, які дали підписку, що самі повернуться до в'язниці на визначений час. Вчасно повернулися 1 363, а 5-х розшукує поліція, яка, однак, вважає, що експеримент цілковито вдався.

350 000 ДОЛЯРІВ ЗІБРАЛИ НА ФОНД недавно загинулого в авіяційній катастрофі видатного американського спортовця Роберта Клементе. Частину грошей буде передано на розвиток спорту в Порто Ріко, звідки він походив, а частину вже відіслали потерпілим від великого землетрусу в Нікараґві. Клементе до останнього дня життя турбувався й допомагав тим потерпілим.

У БРАЗИЛІЇ РОЗВИВАЄТЬСЯ АЛЬКОГОЛІЗМ, якого раніше в тій країні майже не було. З усього 100-мільйонового населення Бразилії до алькоголіків потрапили 4% всього населення, тобто 4 мільйони людей стали алькоголіками. Статистичне бюро повідомило, що 60% трагічних випадків на автомобілевих шляхах у Бразилії щороку стаються внаслідок оп'яніння водіїв автомобілів.

ЧОТИРИ БАНКИ НА СХОДІ ЗСА підвищили були недавно відсотки за позички, але під натиском Адміністрації президента Р. Ніксона три з них уже відкликали те рішення. Четвертий банк, „Фирст Пенсилвенієн Бенкінґ енд Трест компані", відмовився відкликати підвищення відсотку за позичкові рати. Хоча Адміністрація намагається протидіяти, все таки вже нині сподіваються, що незабаром усі банки в ЗСА підвищать відсотки за позички.

ЮГОСЛАВІЯ ЗВІЛЬНИЛА американського 54-літнього Джорджа Седіка, що його засудили були там на півтора року в'язниці за „протидержавну діяльність". Він відсидів сім місяців. В його справі енерґійно інтервеніювала американська амбасада у Беоґраді.

РУМУНІЯ ЗРЕКЛАСЯ своєї претенсії, щоби вона мала рівний голос на конференції про зменшення збройних сил в Середущій Европі з державами, на території яких стоять чужі війська, або які самі тримають свої війська в Середній Европі, як ось ЗСА, СССР, Канада й інші. Однак вона буде приявною на тій конференції як одна з „переферійних країн", що їх найближче цікавить дана проблема.

ВЕЛИКЕ ПОРУШЕННЯ В ІЗРАЇЛІ СПРИЧИНИЛА заява генерального секретаря централі ізраїльських робітничих спілок Іцака Бен Агарона, щоб не чекати на формальні переговори з арабським сусідами, а віддати їм негайно ті їхні землі, що їх Ізраїль все одно тривко не збереже за собою. Конкретно йдеться про землі по східньому боці Йордану, які належали до Йорданії. З різних сторін ізраїльського суспільства та державного апарату відізвалися різкі голоси, що критикували таку пропозицію.

У ҐІБРАЛЬТАРСЬКІЙ ПРОТОЦІ ЗОСЕРЕДЖЕНО коло 25 брітійських військових кораблів, з яких найбільший — літаконосець „Арк Роял". Еспанія запротестувала проти такого нібн порушування суверенности її вод, але Британія цей протест злегковажила. Ґібральтар належить до Британії від 1703 року: Еспанія домагається його звороту, чи пак визнання в теорії еспанської суверенности над Ґібральтаром, але 25.000 цивільних мешканців Ґібральтару ніяк не хочуть переходити під правління Еспанії.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАГРОЗИВ студентам високих шкіл, що він скасує привілей студентів користуватись звільненням від військової служби на час студій та покличе всіх їх до війська. Ця погроза особливо стосується 4.000 студентів Політехнічного інституту в Атенах, які від двох тижнів „страйкують".

ДО ПЕКІНУ ПРИБУВ міністер закордонних справ комуністичної Північної Кореї Го Дам: газети твердять, що його приїзд стоїть у зв'язку з подорожжю до Пекіну асистента президента Ніксона Генрі Кіссінджера. Комуністична Північна Корея — твердять газети — заходиться, щоби уряд Комуністичного Китаю переконав Америку, щоб американське військо залишило Південну Корею, бо тоді, мовляв, легше буде „мирно договоритися" обом частинам поділеної Кореї.

ДО СТОЛИЦІ ЯПОНІЇ ТОКІО ПРИБУВ генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм з 5-тиденними відвідинами. Друга після Америки наймогутніша господарська потуга у світі — Японія — матиме особливо важку й відповідальну ролю на Далекому Сході й на азійському континенті після В'єтнамської війни та нормалізації дипломатичних відносин з Комуністичним Китаєм.

В МОСКВІ СУДИТИМУТЬ ІСААКА ШКОЛЬНИКА, совєтського жида, якого, як повідомляють з Лондону, обвинувачують в шпигунстві в користь Великої Британії. Школьник проживав у Вінниці і був арештований в липні 1972 під закидом в поширюванні „протисовєтської пропаґанди".

У ПІВДЕННОАМЕРИКАНСЬКІЙ КРАЇНІ ЕКВАДОРІ є в горах селище, в якому на 800 осіб жителів є 9 осіб віком понад 100 років. Між ними Хозе Давидові вже 142 роки, а він і далі працює садівником; його приятелеві Міґуелеві Карпіо сповнилос 123 роки, у нього сильна статура, сива борода і цілком чорне волосся на голові. Англійські, американські та ін. медики - фахівці проводять опитування й огляд жителів селища Вілкабамби з метою вивчити краще проблему довголіття.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

Наші втрати.

Дня 25 листопада м. р. в Мюнхені помер проф. д-р Петро Курінний, член-основник У. І. Т., співробітник „Українського Історика", Голова Европейського УВАН, Професор УВУ, визначний археолог і науковий діяч. Родині Покійного висловлюємо наше найглибше співчуття. В. И. П.

Нові члени У. І. Т.

УІТ об'єднує істориків, дослідників допоміжних історичних наук, суспільних наук, і любителів української історії. Поданий список включає членів і членів-прихильників У. І. Т.

Митрополит Кир. Максим Германюк (Канада), Преосвященний Єпископ Борис (Канада) Проф. д-р Володимир Кубійович (Франція), проф. д-р Іван Лисяк Рудницький (Канада), проф. д-р Петро Біланюк (ЗСА), проф. Н. Кордиш-Головко (ЗСА), д-р Мирон Куропась (ЗСА), п. Мирослав Самотулка (ЗСА, о. проф. Сергій Ґерус (Канада), д-р Ілля Мула (ЗСА, пані Мирослава Кривяк (ЗСА, п. В. Мандзій (ЗСА), п. Василь Грабець (ЗСА), д-р Михайло Сайкевич (ЗСА) п. Ст. Кікта (ЗСА) магістер Богдан Кравченко (ЗСА), п. Михайло Янчура (Канада), д-р Володимир Базарко (ЗСА), п. М. Татарнюк (Канада), проф. д-р Василь Ленцик (ЗСА), мґр Ярослав Кіт (Канада) п. Михайло Андрусяк (Канада), п. Люба Чайковська (Канада), о. Р. Добрянський (Канада), п. Маруся Тарновецька (Канада), п. Б. Гвоздулич (Канада), о. Н. Ярмусь (Канада).

Членська вкладка УІТ виносить 12 дол. і включає передплату „Українського Історика" і Бюлетень УІТ.

Десятиліття „Українського Історика" (1963-1973).

У 1973 році відзначуємо десятиліття появи „Українського Історика"—одинокого українського історичного журналу поза межами України. Журнал здобув собі загальне признання в українському і неукраїнському науковому світі і сьогодні являється одним з найповажніших українських наукових видань.

З нагоди 10-тиліття У. І.—плянується перевести одноразову кампанію для скріплення матеріяльної бази „Українського Історика". Українські організації і громадяни, які розуміють вагу історичних дослідів повинні спонтанно включитися в цю акцію і допомогти в праці українським історикам. Заплановано приєднати 1 000 нових передплатників або членів-прихильників УІТ і розбудувати ювілейний видавничий фонд УІТ. Плянується зібрати 50 тисяч долярів, які не лише причиняться до розбудови „Українського Історика", але також допоможуть видати окремі історичні видання, що їх уже підготовлено до друку. Кожний добровільний даток на ювілейний фонд буде відзначений на сторінках Української преси. Всіх людей доброї волі, українські установи, які бажають включитися в нашу збіркову акцію просимо звертатися на адресу нашого журналу:

The Ukrainian Histarian P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

Конференція УІТ в Канаді

Протягом 21 до 23 жовтня у Вінніпеґу відбулися наукові конференції і зїзд УІТ В рямках „Грейт Вестерн Гісторіка Конвеншен" в Манітобському Університеті відбулася окрема сесія української історії. Сесією проводив Олег Ґерус (Манітобський Університет) н. т. „Народження демократії на Дніпрі: українське запорозьке козацтво в ХУІ чт." і Іван Л. Рудницький (Альбертійський Університет) н. т. „Українські ідеології: їхня структура і діялектика". Коментатором був Олександер Баран (Манітобський Університет). Крім цеї англомовної сесії, відбулася в домі УВАН з доповідями також наукова конференція проф. Л. Винара і проф. Л. Рудницького.

На зборах членів УІТ в Канаді вирішено вибрати Репрезентацію Товариства на канадський терен для кращого розгорнення праці. Управа складається зі слідуючих осіб: проф. д-р Олег Ґерус-голова, заступники гол.: д-р Марко Антонович, мґр Василь Верига, проф. д-р Іван Л. Рудницький; секретар: проф. д-р. Олександер Баран. До головної Управи УІТ кооптовано професорів Ґеруса і О. Барана. Науковий секретар УІТ і редактор „Українського Історика" проф. Л. Винар відбув у Вінніпеґу цілу низку зустрічей з представниками громадських і наукових установ. Наради і конференції УІТ відбулися надзичайно успішно завдяки старанній підготові, що нею займалися професори Ґерус (голова Вінніпезької Клітини УІТ) і О. Баран (секретар).

Видання УІТ

Вже друкується нове число „Українського Історика". Журнал тематично поширино і впроваджено відділ „З історії української мови і літератури". Вирішено відзначити століття НТШ виданням ювілейного числа УІ з матеріялами про історію НТШ (це буде число 1-2 за 1973 рік). Наступний випуск буде присвячений 10 літтю „Українського Історика".

Підготовляється до друку остання праця проф. Я. Пастернака про ранніх словян. Її запляновано видати в 1973 році. В тому ж самому році запляновано видати фундаментальну бібліографію історії України в англійській мові. Над цим проєктом працює 10 українських науковців і вже підготовляється остаточний рукопис. В короткому часі в серії „Мемуаристика" появляться цінні спогади Івана Світа н. т. „Українсько - японські зв'язки".

Рівночасно УІТ спільно з Центром Етнічних Дослідів в Кентському Стейтовому Університеті підготовляє до видання „Історію Українців в ЗСА"—ця англомовна праця збірного авторства виповнить існуючу прогалину в цій ділянці. Крім того намічено видати академічну історію України за головним редакторством проф. О. Оглобина і збірник наукових статтей присвячений історичній термінології Східньої Европи.

Членська вкладка і передплата журналу

Членські вкладки для членів і членів прихильників виносить 12 дол., а річна передплата „Українського Історика" 10 дол. Без огляду на численні пригадки деякі члени не заплатили членських вкладок на 1972 рік, а також передплатники залягають з передплатою — це все утруднює нашу працю. Всім хто залягає з чл. вкладкою або передплатою журналу — ми приневолені здержати висилку журналу. Просимо усіх надсилати якнайшвидше належності за 1973-ий рік. Читачі „Українського Історика" повинні зрозуміти, що ми не можемо видавати журналу без їхньої передплати. Члени, які не платять вкладок також будуть викреслені з членства Товариства.

Добровільні датки на Видавничий Фонд „Українського Історика"

Слідуючі установи і особи зложили пожертви на видавничий фонд У. І. за що їм висловлюємо щиру подяку. Кредитівка УНО в Торонті — 100 дол., СУК Провидіння — 100 дол., проф. д-р Михайло Соневицький — 30 дол., п. М. Зарицький — 50 дол., о. Стебельський — 15 д-р О. Домбровський — 15 дол., д-р Р. Климкевич— 10 дол., д-р Осип Бойко — 5.00 дол., пані І. Тімошенко — 10 дол., п. Р. Б. Козел — 8 дол., д-р О. Менцінський — 3 дол., п. В. Забіяка — 3 дол., п. В. Мельничук — 2 дол.

Починаючи від 1973 року започатковуємо збірку на ювілейний фонд „Українськоо Історика". Провимо про піддержку і добровільні датки на дальшу розбудову журналу і видання намічених публікацій.

Всю ділову кореспонденцію просимо надсилати на слідуючу адресу:

The Ukrainian Historian, P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

МАЙНО ПЛАСТОВОЇ ФУНДАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ ПЕРЕЙШЛО ЧВЕРТЬ МІЛЬЙОНА

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВИСЛОВЛЮЮТЬ ПОДЯКУ УНС

Ню Йорк.—Минулої неділі, 11-го лютого, тут у конференційній залі Пластового Дому, основна перебудова якого щойно закінчилася, відбулися Загальні Збори Пластової Фундації на яких приявні однодушно висловили публічну подяку Українському Народному Союзові та місцевій Кредитівці „Самопоміч" за фінансову допомогу в купні та основній перебудові пластового дому, якого балянсова вартість саме переступила чверть мільйона долярів, а дійсна, тобто ринкова вартість, є куди вища. Гіпотечні позики, вділені цими двома фінансовими установами, є ще дальше частинно не сплачені, а саме в УНСоюзі кругло 96,000, а в „Самопомочі" 15,000 долярів, що й було головною проблемою загальних зборів. Крім Пластової Фундації, яка є власником дому, ще дві пластові установи, а саме Пластова Станиця та Пласт-прият, взяли участь у зборах. Пластову Станицю репрезентував заступник голови пл. сен. інж. Роман Рогожа, а Пласт-прият його голова п. Стефанія Косович. Приявний був також голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Павло Дорожинський. Збори відкрив голова Пластової Фундації інж. Вячеслав Вишневський, а проводив ними пл. сен. Ярослав Падох; секретарював пл. сен. Володимир Корнага. Після прийняття протоколу попередніх загальних зборів, звітували голова Фундації інж. Вишневський, секретар Корнага та касир п. Володимир Саляк. Звіти торкалися передовсім справи пластового дому, його вдержання і його служби шістсот членам місцевого Пласту. Доповнила звіти дирекції Контрольна комісія, голова якої колишній довголітній заслужений, голова і основник Фундації, інж. Роман Баранський та його заступник інж. Богдан Соболта, ствердили взірцеву й повну посвяти працю для пластової молоді всієї дирекції, зокрема ж її голови інж. Вишневського та касира В. Саляка. Вони й запропонували уділити звільнення дирекції з особливою подякою й признанням. Голова Суду інж. В. Хамула склав найкоротший звіт, справ судових не було. В дискусії забирали голос, члени Фундації, відомі пластові діячі й приятелі. На внесення Номінаційної комісії під головством мгра Дармограя й секретарки п. Ярослави Трембіцької, однодушно обрано нову дирекцію Фундації: інж. В. Вишневський-голова та Андрій Ластовецький—станичний, п. С. Косович—голова Пластприяту і мґр П. Дармограй—заступники голови: Михайло Юзенів і мґр Євген Данилюк—секретарі; В. Саляк-касир; В. Корнага-реф. організації, Я. Трембіцька-реф. імпез й й д-р Я. Падох-правний дорадник. До Контрольної комісії ввійшли інж. Р. Баранський-голова та Зенон Корчинський, Михайло Савицький, інж. Б. Соболта і Іван Дмитрик-члени. До Суду обрано П. Дорожинського, інж. В. Хамулу і п. Тимоша Шевчука. Обрано Технічну комісію, в складі інж. Євстахія Яроша, інж. Івана Заяця і голови Фундації інж. Вишневського. Голову комісії інж. Яроша запрошено до складу дирекції Фундації з повними правами директора. В пляні праці відмічено потребу перебудови деяких крамниць та фронтону дому від Дев'ятої вулиці, та закінчення пластової виграші на яку свої образи дали українські малярі-приятелі Пласту, при чому вислано подяку членам комісії, яка трудилася цісю окремою збіркою на сплату довгів Фундації, а зокрема Михайлові Івасівці, Полі Книш, пл. сеньйорам Михайлові Юзенову і Вол. Корназі. Прийнято пропозицію касира В. Саляка й схвалено бюджет в висоті кругло 25,000 долярів. Збори тепло привітали недужого видатного пластового діяча члена Sундації Володимира Дармохвала. Збори піддержали надальше засаду, що члена Фундації Володимира бути тільки пластуни та приятелі Пласту, які чинно готові допомагати Фундації й Пластові у вихованні молоді й збереженні її для української громади.

Н. Н.

Заклик до Земляків Підгаєччини

З доручення Редакційної Колеґії заплянованої книги-альманаху Підгаєччини, я приготовлю статтю про архітектуру і будівництво Підгаєччини.

З огляду на брак і недоступність відповідних матеріялів тільки при Вашій допомозі ця стаття зможе бути обширніша і вичерпна. Тому звертаюсь до Вас, земляків, з проханням надсилати мені все, що торкається архітектури і будівництва Підгаєцької землі, а саме: 1. Друковані статті на цю тему; 2. Фотографії або малюнки; церков (іззовні й в середині); придорожних і цвинтарних хрестів, каплиць; світських будівель, як ратуші, народні доми; молочарні, школи, повітові й інші уряди і т. п.; селянських хат іззовні і всередині та господарських будинків. Зі всього, тут незгаданого, що відноситься до архітектури й будівництва Підгаєччини.

Всі ці матеріяли повинні мати: дату фотографії й подану місцевість; історію будівлі (наскільки відома) її опис, дату побудови, архітекта або будівничого і т. п.

Доцінюючи пам'яткову вартість тих фотографій, всі вони, після зроблення копії, будуть повернені власникам.

Щоб збагатити потрібні матеріяли, пропоную в листах до рідних і знайомих у Підгаєччині просити їх про такі фотографії. Всі згадані вгорі матеріяли прошу надсилати на адресу:

силати на адресу: Appolinare Osadca, 6774 Selfridge Street, Forest Hills, N.Y. 11375.

цей заклик передрукувати.

Часописи в Канаді, Европі, Південній Америці та Австралії прошу ласкаво цей заклик передбукувати.

Аполінарій Осадца
архітект

Збанкрутувала найприємніша американська газета

Лос Анджелес. — Понад два роки тому талановитий журналіст Рой Андерсон у Каліфорнії заснував особливу газету під наг. „Добрі Вісті" („Ґуд Нюз"), приобіцявши собі й читачам, що поганих вісток він друкувати не буде, бо їх вони можуть знайти в іншій пресі. Замість повідомлень про злочини, „Добрі Вісті", наприклад, писали: „У минулому році 196 мільйонів 459 тисяч 483 американці не зробили ніяних поганих проступків". Газета не друкувала посмертних згадок та некрологів, але залюбки подавала вістки про народження дітей, про одруження — але не про розводи, про виграші на кінських перегонах, але не програші і т.д., і все таки через півтора роки наклад газети впав наполовину. Недавно Рой Андерсон повідомив про банкрутство свого видання, а також про те, що він вирішив надалі видавати газету під наг. „Американський Скептик". Рой Андерсон сподівається на більший успіх нової газети, бачучи, що в світі більше скептицизму, як оптимізму та добра, в чому він міг переконатись на своїх „Добрих Вістях".

Другий Український Музичний Фестиваль

Президія і жюрі Українського Музичного Фестивалю 1973 р. в Торонто. Стоять (зліва): Іванна Кушнєта — секретар УМФ, Марко Левицький — член жюрі (Детройт), Олена Борис — керівник бібліотеки УМФ, Марта Кравців-Барабаш — президент УМФ, піяністка проф. Любка Колесса — член жюрі, Оксана Креховецька — секретарка для жюрі, д-р Василь Витвицький — член жюрі.

26, 27 і 28-го січня 1973 р. відбувся в Торонті другий український музичний фестиваль. У програмі переведено 200 сольових кляс (фортепіяно, скрипка, бандура, сольоспів молоді) і 30 збірних кляс (шкільні хори, вокальні й інструментальні ансамблі, струнна оркестра).

У жюрі брали участь: піяністка проф. Любка Колесса, д-р Василь Витвицький і скрипаль Марко Лепкий.

Дуже чисельна участь молоді у Фестивалі вказує на зацікавлення українською музикою. Український Музичний Фестиваль дає можливість вивчати й виконувати українську музичну творчість. Вможливлює теж нашій молоді слухати інші виконання і знайомитися з іншими музиками. Цього рода активність є стимулююча і дуже корисна для майбутнього української музики.

У цьогорічному Фестивалі брали участь теж учасниці з Ню Йорку (Ляриса Крупа, Оксана Гаврилюк, Мотря Ходновська, Зірка Стебельська) і Дітройту (Анна Никифоряк), які поруч канадських учасників виступали у фінальному концерті.

Український Музичний Фестиваль має завдання систематично, один раз в рік переводити музичні конкурси. Виконується тільки твори українських композиторів. Щоб підготувати програму фестивалів започатковано ведення української центральної музичної бібліотеки, якої керівником є п-і Олена Борис. Щоб вможливити розучування українських музичних творів, було конечно теж розпочати публікування музичних видань. Досі вийшли три зошити „Творів українських композиторів" на фортепіяно, які можна дістати на замовлення, Всі інформації про Український Музичний Фестиваль можна дістати звертаючись на адресу: 209 Riverside Dr., Toronto 3, Ont., Canada.

Йонкерс відзначив Січневі Роковини

Старанням громадського Комітету під головуванням Лева Футали відзначено Січневі роковини.

22-го січня посадник міста Йонкерсу підписав проклямацію Українського Дня та призначив почесним посадником заслуженого місцевого діяча мґра Святослава Н. Коцибалу. Підписання проклямації відбулося в канцелярії місцевого посадника, а українську делеґацію, яка складалася з представників місцевих установ очолював Мирослав Климко. Того ж дня на щоглах біля місцевого ратуша вивішено український прапор.

Святкування відбулися в неділю 28-го січня, почалися Богослуженням в українській католицькій церкві, яке відслужив місцевий парох о. шамбелян Василь Федіш, а опісля відправив Панахиду за впавших чи померлих учасників тих славних дат.

Академія відбулася о год. 4-ій по пол. в Українському Народному Домі при 301 Палісейд Евню, розпочали її молодечі Організації СУМА і Пласт Апелем, яким проводив Булавний Юнацтва СУМА Роман Глушко.

Американський гимн на фортепіяні відіграв Мирослав Футала. Академію відкрив голова Ділового Комітету Лев Футала, проклямацію посадника Йонкерсу Альфреда Б. Дел Белла відчитав голова Осередку Діяльности ТУСМ в Йонкерсі Орест Русинко. Промовляв теж почесний посадник мґр Святослав Н. Коцибала.

Святкову промову виголосив голова місцевої Пластової Станиці Осип Винник.

Артист Львівської опери Лев Рейнарович відспівав: „І в мене був свій рідний край", муз. М. Антоновича, „Ой Дніпре", муз. М. Лисенка та „Пісня про Україну", муз. О. Білаша. Акомпаніював молодий студент Мирослав Л. Футала.

Монтаж „22-ге Січня" виконало старше юнацтво СУМА під керівництвом Марії Кіцюк, а музичне оформлення спочивало в руках п-ни Стефанії Муращук.

Пластова молодь виконала: сценку „Двадцять друге Січня", пісні „Україна", муз. Г. Китастого, „Живи Україно", муз. М. Гайворонського, „Засяло сонце", муз. І. Недільського та пл. уч. Л. Кулинич віддеклямувала вірш „Рожевіє на Софійському майдані". При фортепіяні — пл. розв. Зірка Сохан, а цілість підготовила п-і Люба Сохан.

Академію закінчено співом українського національного гимну.

Гарне враження робила декорація сцени, яку виконав інж. Ярослав Баранський.

М.К.

Свят-Вечір 1-го Відділу СУА в Ню Йорку

Заходом 1-го Відділу СУА в Ню Йорку, 20-го січня 1973 р. відбувся традиційний Свят - Вечір Голова, Леся Гой, відкрила імпрезу вступним словом, провівши молитву, передала провід свята імпрезовій реф. Евдокії Кріль. Столи святочно прибрано, посередині стола засвічено свічку, а побіч неї покладено колоски пшениці. Не бракувало теж ялинки, яка пишалась своїми прикрасами.

На Свят-Вечір прибуло багато членок, як теж запрошено молодь, бо ціллю такої імпрези є зберегти і передати цю гарну традицію родинного свята молодому поколінню.

Перед поданням традиційних страв, Леся Гой переповіла про цікаві святвечірні звичаї на Лемківщині, а Анна Сливка звичаї з Київщини. Після цього дівчата, в складі: Марта Вацик, Марта Недогода, Анна Сакарин, Женя Самохвач, Тамара Самохвач та Анна Савка, відколядували при ялинці декілька колядок, Оксана Гаврилюк, студентка коледжу, відчитала вірш під заг. „На святий вечір". У приємній, веселій атмосфері засіли спільно до Святої Вечері. Згідно з традицією ділилися просфорою. Господарча референтка Наталія Валько з іншими панями подавали на столи смачні свят-вечірні страви. Під час вечері перевели при спільній коляді грошову збірку на суспільну опіку 1-го Відділу СУА. Довго членки весело ґуторили та ділилис споминами з власних переживань.

Пресова референтка 1го Відділу СУА Марія Могиль

Січневі Роковини в Пассейку і в Кліфтоні

Заходами місцевого Відділу УККА, в неділю 4-го лютого ц. р. українці Пассейку і Кліфтону академією відсвяткували січневі роковини у вщерть виповненій залі Української Централі при 240 Говп Евню. Програму повністю виконувала наша молодь тут в Америці роджена і вихована.

Свято започатковано американським гимном, що його відспівала п-і Стефанія Сікоряк при акомпаньяменті пластунки Соні Моравської, а відтак уні проспівали й український. Академію відкрила п-і Марія Стефанів, голова місцевого Відділу УККА привітавши присутніх на залі колишніх воїнів українських армій. Опісля пластун Петро Рівес і сумівка Христя Грица, на тлі прапорів, відчитала проклямації Українського Дня посадників міст Пассейку і Кліфтону, а п-і Марія Стефанів прочитала телеграму - привіт від президента Білоруського Конґресового Комітету Америки, інж. Е. Ясюка.

Промову виголосив молодий адвокат Юрій Б. Кордуба, що виховався і виріс на американській землі. Він схарактеризував положення українського народу, в якому тільки він сам, власними силами зможе визволитись, використовуючи для цього відповідну нагоду.

Стейтовий сенатор п. И. Гиркало передав українській громаді щирий привіт.

За цим слідувала мистецька частина, в якій брали участь: Мандолінова оркестра Юного СУМА під диригентурою довголітнього працівника хорового і музичного мистецтва Ярослава Костишина; 38-ий Курінь Юначок Пластунок випровадив монтаж слова і пісні, що його підготували п-і Ірина Чайківська і молодий, талановитий диригент Андрій Фарміґа; Смичкова оркестра Українського Музичного Інституту під керівництвом маестра Рафаїла Венке, у фортепіяновім супроводі О. Борбич. Співом „Не пора" закінчено свято.

М. С.

22 Січна в „Нашій Українській Школі" в Філядельфії

27-го січня 1973 р. в „Нашій Українській Школі", в Філядельфії, Па., відбулося свято 22-го січня 1919 р.

У відновленій театральній залі Школи зібралися директор школи, проф. д-р Олександер Лужницький, Учительський Збір, Управа Школи, батьки, гості і шкільна молодь.

Сцену удекоровано датою 22-го січня 1919 р., рисунком Софійського Собору в Києві, пам'ятником Б о г д а н а Х м е л ь ницького, роботи мисткині Ірини Юрчак — учительки „НУШ" Перед Академією, о год. 4-ій по полудні, директор Школи проф. д-р О. Лужницький представив зібраним делеґатів УНСоюзу, що є опікуном української молоді на еміґрації, в особах відомих союзових діячів: Степана Гавриша, головного радного, голови Окружного Комітету Відділів УНС п. Тарнавського, Івана Данківського і Петра Данківського. С. Гавриш з'ясував значення і важливість УНСоюзу, після чого роздано молоді обгортки на книжки з портретом Т. Шевченка та олівці УНСоюзу.

Делеґати У к р аїнського Народного Союзу залишилися, як гості, на Академії.

Наприкінці роздано учням і ученицям „Нашої Української Школи" піврічні свідоцтва.

Промову виголосив проф. Іван Попель. Він підкреслив важливість січневих роковин і, розгортаючи сторінки історії України розказав про відвічну боротьбу українського народу, його стремління і його страждання, зокрема сьогодні в Україні, закликаючи учнів до єдиної зброї — до постійної і пильної науки.

Опісля учениці „НУШ": Лорі Мартель, Галя Стефурак і Люба Пришляк, збірно виголосили вірш; потім деклямувала Галина Небесна. Андрій Музика в строї запорізького козака відтанцював гопака з присюдами. З черги учні „НУШ" Володимир Іваськів відчитав текст III Універсалу Української Центральної Ради, а Стефан Стефурак прочитав текст IУ Універсалу. Учень Юрій Іваськів прочитав спогад про 22 січня 1919 р. Дитячий хор, у фортепіяновому супроводі п-і Ірини Юрчак відспівав дві пісні. На закінчення Академії відспівано „Не пора, не пора".

Академію опрацював і провів імпрезовий референт „НУШ" проф. Володимир Мельник. Мистецьке оформлення і музичний супровід — проф. Ірини Юрчак.

І. П.

Січневі Роковини в Школі Українознавства у Сиракюзах

Сиракюзи, Н. Й. (мкб) — Тут у залі української парафіяльної Школи учні Школи Українознавства Т-ва „Рідна Школа" ім. Лесі Українки, 27 січня відзначили 55-ту річницю Української Державности і 54-ту річницю Акту Соборности.

Учні Школи брали участь в поодиноких точках своїх кляс та збірних деклямаціях, що їх підготовили їхні вчителі ,а також і в співі українських стрілецьких та повстанських пісень.

Реферат про значення 22-го січня виголосив Юрій Богатюк, учень 11-ої матуральної кляси. Він згадав про безперервну визвольну боротьбу українського народу в рядах УВО-ОУН і УПА, яка мала свій вияв в проголошенні самостійности Карпатської України та в акті 30 червня 1941, як також і в теперішньому спротиві молодих українських інтелектуалістів в Україні.

На сцені прикрашеній тризубом і українським національним прапором виступали учні Школи, зодягнені в українських вишиваних блюзках і сорочках. В цьому році в Школі Українознавства навчається 139 учнів, які відвідують 11 кляс. При Школі існує також дитячий садочок і дві кляси для англомовних учнів.

Опікуном тієї Школи є Т-во „Рідна Школа", що його очолює д-р Святослав Клюфас. Школою керує п-і Ольга Бачинська—директор, мґр Мотря К. Богатюк—заступник і мґр Павло Маляр—секретар. Педагогічний склад: о. шамб. В. Середович, о. П. Шпірук, О. Бачинська, О. Федорович, А. Колодій, О. Кравс, С. Фраціян, З. Потульницька, д-р Є. Єржківська, мґр Р. Галібей, мґр Н. Ємець, мґр М. Дупляк, мґр П. Маляр і мґр Мотря К. Богатюк.

У цьому академічному році до чергової матури Школи Українознавства приступить шість кандидатів, які відвідують українську Школу повних 11 років.

Лос Анджелес вітає українську радіопрограму

Українці великого Лос Анджелесу і околиць радісно привітали українське живе слово і пісню, які пролунали на хвилях етеру в неділю 21 січня 1973 року з радіовисильні КМАХ-ФМ 107.1 о год. 7-ій вечора.

Радіопрограму відкрив її керівник і диктор о. Юрій Поченюк. Приємно вразили слухачів майстерність програми як і теж мистецька передача.

Доказом великого зацікавлення і ентузіязму зприводу відкриття цієї, тут єдиної, української радіогодини, були численні привітання та грошові пожертви вже в перший вечір її відкриття. Не має сумніву що радіопрограма „Пісня України" зацікавила цілу нашу Лос Анджельську колонію, і ми віримо українська радіопрограма дістане всю моральну і матеріяльну підтримку нашого цілого громадянства.

Святополк Шумський

ЩО РОБИТИ?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ширюючи правду про совєтські психіятричні інституції та їхню ролю у винищуванні інтелектуалістів. Це саме треба сказати і про адвокатів, які повинні з юридичного боку представити ситуацію на Україні, зокрема конституції СССР і УССР. Вони повинні звернутися до Асоціяції Адвокатів та Міжнародної Комісії Юристів з вимогою засудити викривлення законів совєтським урядом. Велику ролю в схемі наших дій мусять відіграти наші мистці та музики своїми добродійними „бенефіт"-концертами, прибутки з яких ішли б на фінансові потреби комітетів оборони.

Студенти та молодь

Аванґардом і промотором у протестаційної акції мають бути студенти та молодечі організації. Студенти, як відомо, завжди були дуже активними в цій справі, часом навіть залучуючи своїх засиджених батьків до громадської праці. Повні ініціятиви та енергії, вони повинні використати поле для попису у своїх громадах та університетах. Їхня роля: дописувати до редакцій загальних та університетських часописів; організувати конференції, використовуючи українських та американських професорів; координувати працю з своїми українськими професорами та спонукати до праці тих професорів які не мають досить власної ініціятиви; видавати найновіші вісті та розліплювати їх на видних місцях плянувати та переводити голодівки, маратонські біги і т. п. Збираючи фонди, студенти не повинні забувати і про американців (дор то до; канвасінґ), які радо жертвуватимуть гроші на оборону українських інтелектуалів. Свої акції, передусім демонстративно-масові, студенти мають координувати з молодечими організаціями.

Церква

Усі наші церкви та церковні громади, без огляду на віроісповідання, мають зайняти становище в справі репресій українських інтелектуалістів. Допомога переслідуваним — це християнське діло. Наші провідні духовники повинні звернутися до американських церковних організацій за моральною підтримкою. Католики — попросити американські діоцезії, щоб вони зарядили в своїх церквах короткі проповіді та молитви за інтелектуалістів. Це саме відноситься й до православних та протестантських ч и н н иків. Треба, щоб вони звернулись до „Council of Churches" з проханням заступитись за українських мучеників. Також дуже важливо, щоб наші отці інформували про події своїх парафіян в бюлетенях, казаннях, на сходинах церковних братств та сестрицтв, у парохіяльних школах.

Громадянство

Без допомоги всього громадянства заплянована акція не матиме успіху. На жаль, багато-хто з наших громадян уважає, що тільки окремі особи та організації повинні займатися справою оборони. Треба покінчити з таким думанням і піти назустріч провідникам та активістам цієї акції.

Без масової фізичної та фінансової участи допомога нашим культурним діячам в Україні зійде на ніщо. Тому треба, щоб і наші фабричні робітники вклали свій труд в цю акцію, бо у фабриках також можна інформувати робітників про переслідування на Україні. Це можна робити через фабричні та юнійні газети. Особливе значення матиме звернення до АФЛ-СІО, юнії традиційно антикомуністичного напрямку, і до юній, члени яких навантажують совєтські кораблі американською пшеницею. Вдалою акцією було б пікетування совєтських кораблів, в залогах яких напевно є українці. Важливо також стриматися від висилання пачок до Совєтського Союзу, бо оплата мита є субсидією для большевицького режиму.

Засоби акції

Є багато способів, якими можна звернути увагу на переслідування в Україні діячів культури. Дуже ефектовно можна цю справу представити закупом придорізних реклямових таблиць (постерс). Хоч цей спосіб досить дорогий, кожна громада напевно зможе закупити певне число таких таблиць. Головне, щоб організації, які займаються протестаційною акцією, підготували відповідні афіші і мали їх на продаж для громад. Дуже ефектовними є побільшені знімки афіш, виставки літератури в урядових установах, школах, бібліотеках. Для придбання фінансів треба використовувати філателістичні видання, автові наліпки і т. п.

Преса і радіо

В американських обставинах добре мати контакти з інформаційними установами. На жаль, ми маємо слабі „паблік рілейшенс" здібності. Щоб мати успіх в акціях, такого характеру вони не були б, треба мати як слід зорганізоване бюро, яке інформувало б часописи, радіо і разом з тим американських громадян. За вміщення інформацій переважно не треба платити, але короткі оголошення та коментарі дещо коштують. Багато в справі культурних діячів можна зробити безплатно. На радіових та телевізійних станціях виконується багато дискусійно-інформативних програм. Треба старатися брати участь в дискусіях, бо тоді про дискутовані, зокрема українські справи довідуються мільйони людей. Участь в одній програмі майже завжди запевнює участь у другій і третій програмах.

Не можна забувати й про нашу пресу. Громада, яка інформує українську та американську пресу, може примусити інші громади до такої праці. Важне тут захопити загал. Тому абсолютно конечним є, щоб кожна громада інформувала про свої дії та способи праці.

Нарешті треба ще раз підкреслити, що є п орадична, нескоординована діяльність не звертає на себе уваги американського суспільства урядових та міжнародних установ. Щоб мати успіх в акції оборони українських культурних діячів, треба наші дії сконцентрувати, а людей змобілізувати. В призначений час, як один, мусимо виступити в обороні українських інтелектуалістів, розповісти про них вільному світові.

КАНАДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ВИРІШУВАТИМЕ питання про відновлення або скасування мораторію в справі кари смерти. Уряд подав законопроєкт, на основі якого мораторій мав би бути продовжений до 1977 року. Голосування над законопроєктом буде вільним, т. зн., що послів не зобов'язуватиме таке чи інше офіційне становище партій по цьому питанню.

В ЄГИПТІ ПОДАНО ДО ВІДОМА новий „воєнний" бюджет. Єгипетський уряд рішився на скасування цілого ряду індустрійних та сільськогосподарських проєктів в ім'я „війни проти Ізраїлю".

Своєрідне відзначення Української Державности у Монтреалі

Одним із додаткових успішних засобів відзначування і популяризації дня української державности — 22 січня 1918 року — є врочисті громадські бенкети, що притягають велику кількість старших громадян і молоді. Монтреальський відділ Комітету Українців Канади під головуванням Теодора Цехмістра від кількох років перетворив бенкетний вечір у культурну зустріч української громадськости не позбавлену потрібних суто політичних аспектів.

Самий бенкет відділено часом кілька тижнів від святкової академії, яку влаштовується послідовно і щорічно. Під час бенкету українській громадськости представляється групу українських дівчат - дебютанток. Офіційно приймають їх уже не чужомовні діячі, але видатні українські діячі. Короткі промови, в присутності представників федерального і провінційного урядів, підкреслюють політичність того бенкету: українська громадськість франкомовної провінції далі обстоює право українського народу на свою самостійну державу і зберігає ідеали 22-го січня живими. Це зокрема підкреслено в промові гості п-і Марусі Бек, яку наша громада привітала із захопленням.

Цього року додано новий аспект. Комітет Українців Канади — Відділ у Квебеку — схвалив видавати щорічні почесні грамоти українцям, які дали видатний вклад у розвиток української національности в провінційному, всеканадському або світовому маштабах. Одну таку грамоту вручено Андрієві Гукалові, який був 15 років головою відділу КУК у Монтреалі та є одним із співзасновників Комітету Українців Канади у всеканадському маштабі.

Водночас почесною грамотою відзначено ред. Романа Рахманного „за його видатний публіцистичний вклад у зміцнення культурно - політичної самобутности українців у сучасному світі', — як сказано у грамоті.

Всегромадське відзначення Дня української державности в Монтреалі відбулося 21-го січня в міській залі Плато Гол. Головну доповідь виголосив ред. Роман Рахманний, який подав чотири докази на те, чому українським нащадкам у Канаді та в інших країнах треба відзначувати щорічно роковини 22-го січня.

У понеділок, у самий день роковин, делегація Комітету Українців Канади очолена головою Т. Цехмістром була з офіційною візитою у мейора міста Монтреалю. На будинку міської ради, як щороку, вивішено український національний прапор, щоб усе місто відзначило день української державности.

О. С.

Совєтський економіст про форми інтеґрації совєтського бльоку

Москва. — „Известия" з 7 лютого опублікували деякі дані про совєтську зовнішню торгівлю в 1972 р., відзначаючи, що за своїм об'ємом ця торгівля досягнула 25,8 біл. рублів, тобто збільшилася порівняно з 1971 роком на 9%. Найбільшу позицію займала торгівля з іншими соціялістичними державами — 15,3 біл. рублів. В статті багато уваги присвячено наладнанню і поширенню торговельних взаємин СССР з капіталістичним світом, причому, як на приклад газета покликається на розвиток торгівлі з західніми европейськими державами, зокрема з Францією. „Известия" пишуть, що „в практику торговельних зв'язків СССР з капіталістичними країнами все більше входить розвиток таких форм економічної співпраці, як спільне творення промислових комплексів, обмін патентами, ліцензіями разом з традиційними каналами зв'язків. Поширяється номенклятура товарів з написом „Зроблено в СССР" на світових ринках. Збільшується частка промислової продукції в оцій номенклятурі". Газета покликається, наприклад, на те, що Канада почала спроваджувати совєтські трактори і що „канадські фармери ознайомлені з совєтськими тракторами та вважають, що вони добре працюють". У звідомленні газети про зовнішню торгівлю СССР немає ні слова згадки про те, яку велику позицію в цій торгівлі займає закуп зерна в ЗСА, Канаді та Австралії. Може скластися враження, що таких закупів на яких два біл. долярів навіть і не було.

Січневі Роковини в Ню Бронсвіку

У традицію міста Ню Бронсвіку, Н. Дж. увійшло, що день 22 січня є проголошений — Днем Незалежности України. Вранці в Ситі Гол зібралася чисельно делегація в яку входили о. Д. Клуней із української католицької церкви, протопресвітер о. Ф. Спаченко, з української православної церкви з Бавнд Бруку; представники УККА — голова Л. Шавалей, секретар М. Яцусь, касир М. Мостовий; представники ООЧСУ голова інж. А. Гончарів, члени Г. Добуш, В. Чомут, С. Кинік; члени Студентського Клюбу — О. Добуш, Я. Кинік, З. Лишик, Б. Хомут, Л. Вітик, Р. Мостовий; представники СУА: Т. Шавалей, Гончарів; полковник І. Лютий - Лютенко; і представник Комітету Поневолених Націй Д. Марчишин.

Мейор міста Ню Бронсвіку п-і Шінан відчитала проклямацію Дня Незалежности України. Опісля всі делегати вийшли перед будинок Ситі Гол, де мейор, власноручно, підняла на щоглі синьо - жовтий прапор України. Сотні американців приглядались цим святкуванням.

М. Я.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього ЧОЛОВІКА, ТАТА і ДІДУНЯ

бл. п. МИРОНА ЛИТВИНА

* 1895 — † 1972

який помер 19 лютого 1972 р. в Нюарку, Н. Дж. — згадуємо Його в цей день у невимовному жалі, тузі і смутку.

Залишені:
дружина — АННА
сини: ГРИГОРІЙ, МИХАЙЛО з дружиною ДЖІН і ТЕОДОР
і три внуки: МИХАЙЛО, ТЕОДОР і СТЕПАН

В ШОСТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього

бл. п. ЕВГЕНА ГРИГОРА ҐАШИНСЬКОГО

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в неділю, 18 лютого 1973 року
о год. 4-ій по пол.
в Церкві св. Юра
при 7-ій вулиці Схід в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Кревних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного в своїх молитвах.

ВДОВА з РОДИНОЮ

В пам'ять мого Батька
сл. п. ВОЛОДИМИРА КОХАНА
у сьому річницю смерти — складають 50.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА

Оксфорд, Огайо — Д-р Іван і Татяна КОХАН

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО ІНВЕСТИҐАЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ оприлюднило відомості, що його агенти впродовж останніх двох років займались вишкільними викладами для окремої частини поліцаїв. Виклади охоплювали вивчення наймодерніших засобів таємного підслухування і поведінки з вибуховими матеріялами. Поліцаї діставали також інструкції, як треба складати документи про підозрілих осіб. Хоча Еф-Бі-Ай не є поліцією і не має з нею спільних законів, все таки його фахівці можуть давати поліцаям відповідні вишкільні інструкції.

Повідомляємо зі смутком Українське Вояцтво та Українську Громаду, що дня 5-го лютого ц. р. на розрив серця, на 75-му році життя помер

ПЕТРО ШИМКО

поручник козачих відділів Армії УНР та учасник двох Зимових Походів.

ПОХОРОН відбувся за старанням місцевих Ветеранів, в четвер, дня 8-го лютого 1973 р. в укр.-кат. церкви Найсвятішого Серця в Бінгемптоні, Н. Й., на парохіяльний цвинтар.

Честь Його вояцьким ділам для України!
З останнім вояцьким салютом —
ТОВАРИШІ ЗБРОЇ в БІНГЕМПТОНІ, Н. Й.

Замість квітів на могилу Дорогої
сл. п. ЄВГЕНІЇ з ІВАНЧУКІВ ЛЕВИЦЬКОЇ
складають 20.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА.

Ню Йорк, Н. Й. — Марія і Роман КОБРИНСЬКІ

Замість квітів на могилу
сл. п. проф. д-ра Є. ВЕРТИПОРОХА
Президента Головної Ради НТШ — складають 20.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА.

Ню Йорк, Н. Й. — Марія, Анна і Роман КОБРИНСЬКІ

В списку пожертв на невмирущий вінок на могилу сл. п. ТОМИ КОТИКА, в „Свободі" з 9-го лютого ц. р., були пропущені прізвища слідуючих Жертводавців:

п-во В. і Д. ЧОРНОПОЛЬСЬКІ	$5.00
п-во д-р М. і Я. ЛАСТІВЧУКИ	5.00

За недогляд просимо вибачення.

У пам'ять Незабутнього, Найдорожчого ТАТА
сл. п. РОМАНА ФОРОСТИНИ
зложили 500.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті.

Лідія і Борис КРИНИЦЬКИЙ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ЄВГЕНІЇ з ІВАНЧУКІВ ЛЕВИЦЬКОЇ
складаю
25.00 дол. на „Фонд Кардинала Сліпого";
25.00 дол. на Крайову Управу ТУСМ в ЗСА

Марія ФОРОСТИНА

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ
І. ВІДДІЛ в НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.

ділиться сумною вісткою з Головною Управою, Управами Відділів, усім Членством Організації Оборони Чотирьох Свобід України та усією Українською Спільнотою, що в неділю, 11-го лютого 1973 р. передчасно, відійшов у Вічність

бл. п. Інж. МИХАЙЛО ПОЧТАР

член Управи Відділу, приятель-виховник молоді, громадський діяч, ветеран Корейської війни в рядах Армії ЗСА, народжений 21-го листопада 1925 р. в Мостах Малих, Україна.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 16-го лютого, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Лятвин і Литвин, 801 Springfield Avenue, Ірвінгтон, Н. Дж.

ПОХОРОН в суботу, 17-го лютого 1973 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення до української католицької церкви св. І. Хрестителя, при Санфорд Авеню в Нюарку, Н. Дж., а з церкви на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА і ЧЛЕНИ 1-го ВІДДІЛУ ООЧСУ в НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Знайомими та Парохіянами Беневи та Заздрости, що в сам день Богоявлення Господнього, 19-го січня 1973 р., по короткій та важкій недузі, упокоївся в Бозі в Отрию, Україна, наш Найдорожчий БРАТ, ШВАГЕР та ВУЙКО

Ісповідник Віри св. п. о. ВОЛОДИМИР ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ-ГАРДЕЦЬКИЙ-ЗАЯЦЬ

Бувший капелян СС. Служебниць у Львові, парох Беневи та Заздрости, основник у своїх парохіях читалень Т-ва Просвіти, кружків Рідної Школи, кооператив та аматорських гуртків. Через довгих 17 років карався на засланню в Караганді та інших місцях.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Проситься про молитви за душу Покійного. Замість квітів на свіжу могилу, проситься складати пожертви на „Церкву в Потребі".

Сестра — ЕВГЕНІЯ з мужем ПЕТРОМ ЛЄХМАН
Сестрінок — інж. ВОЛОДИМИР-БОГДАН з дружиною мґр. НЕОНІЛЕЮ-МАРТОЮ та дітьми: БОГДАНЧИКОМ, ПЕТРУСИКОМ, МИХАСИКОМ та МАРКОМ.

Willimantic, Conn.

У безмежному болю сповіщаємо, що дня 13-го лютого 1973 р. у Чикаго, Ілл., заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО і БРАТ

Інж. РОМАН КОС

народжений 11-го вересня 1908 р. в Коломиї.

ПАНАХИДИ: в четвер, 15-го лютого і в п'ятницю, 16-го лютого 1973 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Музика і Син при 2157 W. Chicago Avenue в Чикаґо, Ілл.

ПОХОРОН в суботу, 17-го лютого 1973 р. о год. 10-ій рано з похоронного заведення до Церкви св. Володимира і Ольги, а відтак на цвинтар св. Миколая.

Важким горем прибиті:
жінка — ОЛЕНА
син — МИХАЙЛО з жінкою ДАРКОЮ і сином МИХАЙЛОМ ОЛЕКСАНДРОМ
дочка — ЕВГЕНІЯ
син — ЯРОСЛАВ
сестра — ЛІДІЯ з мужем РОМАНОМ ОЛЕСНИЦЬКИМ і синами в Австралії
Брат в Україні та ближча і дальша Родина в Америці і Канаді

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ний у „Визвольному Шляху" в 1956 р. Донцов підкреслює, що Сковорода „навчав про примат духа, серця, внутрішнього горіння над матерією, над скотарською натурою в нас. Проповідував примат ідеалізму над егоїзмом, індивідуалізму над отарністю".

Д-р Русов пише, що, хоч Сковорода був сучасником Вольтера і французьких енциклопедистів, він не перейнявся французьким матеріялізмом. „Майже всі кирилометодіївці були духовними учнями Сковороди, включно з Шевченком", і вони „проклямували, що немає свободи без Христа".

У книжці „На слідах Григорія Сковороди" вміщені короткі статті десятьох інших авторів та цілі вірші філософа, його байки, уривки з його філософічних творів та цитати („найкращі думки філософа на роздум молоді").

В книзі подана бібліографія тих видань, з яких видавці брали матеріяли до свого видання. Здається, це не буде самохвальбою, коли додамо, що в цій бібліографії не згадано розвідки автора цих рядків, який з Альманаху Українського Народного Союзу на 1972 рік надрукував статтю „Григорій Сковорода і його філософія" (ст. 27-58). Л. Луців, на основі всіх творів Сковороди, подав цілість його філософії: його теорію пізнання, метафізику, етику, педагогіку.

Книжка „На слідах життя Г. Сковороди" — це, покищо, єдине джерело, звідки тут можна дізнатися про життя та твори цього, так мало знаного, нашого філософа. Пишемо покищо, бо заплянoване Українським Євангельським Об'єднанням видання творів Сковороди сучасною українською мовою не появилося в ювілейному, 1972 році.

Дон Мануель Тамайо і Бавс. НОВА ДРАМА. З еспанської мови переклав Микола М. Палій. Видавництво Юліяна Середяка. Буенос-Айрес. 1972, ст. 121.

У нашій літературі мало перекладів з еспанської мови, і тому кожну нову працю в цій ділянці треба привітати, подякувавши перекладачеві професорові Миколі Палієві, за його працю.

П'єса Тамайо і Бавса „Нова драма" показує, що Євреїнов із своєю драмою „Самое главное" та Люїджі Пірrenделло з п'єсою „Шість драматичних осіб в пошуках за автором" не були такі дуже оригінальні, коли в 20-их роках їхні твори виставлялися в столицях европейських театрів.

Дійові особи цієї драми (в дійсності трагедії): актор-сміхун шекспірівської трупи Йорик, акторка Алісія — його молода дружина, актор Едмундо — вихованець Йорика, що любиться з його жінкою, актор Волтон, Шекспір, Автор, Керівник сцени та два Суфлери. В п'єсі Йорик грає ролю Графа, Алісія його дружини - Беатріси, Едмундо — її любовника - Манфреда. І так на сцені грають те, що діється в житті. Граф (Йорик) до Манфреда (Едмунда):

А, це ти той негідник,
Ти віроломний і зрадливий,
Ти той спокусник ганебний,
що сміє
Ось серце терзати
нещасній людині?
То ти, сирото бідолашний,
що захист
Ласкавий знайшов був
у домі моєму,
Що стрінув у мені ти
батька і друга?
То ти викрадаєш подругу
в мене найдорожчу?
Ти честь мою плямиш?
Отак то, бач, вчинком
шляхетним і щирим
Зуміла людина якось собі
гада пригріти!

В театральну фікцію вплітається життя, до того вмішується і директор театру, діючи поза сценою, де в поєдинку вбиває актора Волтона, який спричинив трагедію, виявивши Графові таємницю його жінки. П'єса написана прозою, тільки кінцева сцена подана віршем.

Кінчається п'єса виступом директора театру, який інформує збентежену публіку на залі:

„Шановні глядачі, тепер ви бачите ситуацію. Драма, яку саме ставлено, не може бути скінчена. Захоплення Йорика (Графа) притемнило йому здатність міркування, і він дійсно вбив одного актора, що грав ролю Манфреда. Та це ще не одиноке нещастя, яке нам Бог посилає. Перестав жити теж славний актор Волтон. Його знайшли на вулиці з пробитими мечем грудьми. У нього в правій руці була шпага. Його ворог мусів вбити віч-на-віч у двобою. Моліться за померлих! І моліться теж за душогубів!"

Автор драми Мануель Тамайо і Бавс був сином драматичних акторів і власників театру. Він мав нагоду пізнати, що повинна мати добра п'єса і, маючи вроджений літературний талант та витривалість в праці, багато читав і збагатив еспанську літературу цінними драматичними творами. Його „Нова драма" — це найкращий його твір.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОМАН ГОЙДИШ, член УНС Відд. 5 Б-ва св. о. Миколая в Асторії, Н. Й., помер 27-го грудня 1972 р. на 75 р. ж. Нар. в Белзі, Україна і став членом УНС 1950 р. Полишив у смутку дружину Евстахію, синів Володимира і Богдана та дочку Мусю. Похорон відбувся на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Хомичук, секр.

АНДРІЙ БОРИСЮК — член УНС Відд. 397 С-ва св. Ольги у Філядельфії, Па., помер 15 грудня 1972 р. на 59 р. ж. Нар. в с. Лущевка, пов. Берестъ над Бугом і став членом УНС 1951 р. Полишив у смутку дружину Евдокію, доньки: Евгенію та Марію. Похорон відбувся на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Нич, секр.

ЮЛІЯН ЮРКІВ, член УНСоюзу Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., помер 15 січня 1973 р. на 62 р. ж. Нар. в с. Дібринів, Україна і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Ірену, 2 доньки: Христину і Любу, сина Юрія, 2 братів Павла і Івана, 2 сестри в Україні. Похорон відбувся 18 січня 1973 р. на цвинтарі Holy Sepulchre, Rochester, N. Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

Д-р БОГДАН ЛЕВИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й., помер на 62 р. ж. Став членом УНС 1963 р. Полишив у смутку дружину Марію, дочку Ліду, сина Бориса, 3 внуків. Похорон відбувся 7-го грудня 1972 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Вишиваний, секр.

РОНАЛД Н. ОСМАК — член УНС Відд. 464 ім. Л. Українки в Ошаві, Онт., Канада, помер 18 грудня 1972 р. на 33 р. ж. Нар. в Ошаві, Онт. і став членом УНС в 1964 р. Полишив у смутку дружину Ешнну, сина, доньку, матір, бабу і діда. Похорон відбувся 21 грудня 1972 р. на цвинтарі Mount Lawn, Whitby, Ont., Canada.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Хомин, секр.

СТЕПАН МИКИТЮК — член УНС Відд. 102 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Клівеланді, Огайо, помер 18 жовтня 1972 р. на 58 р. ж. Нар. в Клівленді, і став членом в 1942 р. Полишив у смутку 3 синів: Степана, Давида і Матвія, 2 доньки Катерину і Патріцію. Похорон відбувся 21-го жовтня 1972 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобечко, секр.

АННА ЧУЙ — членка УНСоюзу Відд. 413 ім. О. Басараб в Ірвінгтоні, Н. Дж., померла 20 січня 1973 р. на 80 р. ж. Стала членкою УНС в 1935 р. Полишила у смутку Івана, Пилипа і Марію. Похорон відбувся 23 січня 1973 р. на цвинтарі Evergreen в Нюарку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Гелена Ратушна, секр.

РОМАН ГАРАС, член УНСоюзу Відд. 127 Б-ва св. Миколая в Боффало, Н. Й., помер 16 січня 1973 р. на 64 р. ж. Став членом УНС в 1965 р. Полишив у смутку дружину Катерину Похорон відбувся 18 січня ц. р. на цвинтарі св. Матвія в Гарденвіллі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Гарвус, секр.

ЮЛІЯ ПАНАС, членка УНС Відд. 73 ім. Т. Шевченка в Провіденс, Р. Ай., померла 5 січня 1973 р. на 80 р. ж. Нар. в с. Панжовиці, пов. Броди, Україна, і стала членкою УНС в 1929 р. Полишила в смутку доньку, 2 внуків, 3 правнуків, сестру і брата. Похорон відбувся 8 січня ц. р. на цвинтарі св. Марії в West Warwick, R.I.
Вічна Їй Пам'ять!
Д. Василик, секр.

ЛІДІЯ ВДОВИЧЕНКО, членка УНС Відд. 301 ім. Дмитра Вітовського в Чікаґо, Ілл. померла 26 жовтня 1972 р. на 47 р. ж. Полишила в смутку мужа Олександра, маму Марію, сестру Марію та вітчима Григорія.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Іващук, гол. Відд.

ІВАН Н. ПОЛЛІК, член УНС Відд. 422 ім. С. Петлюри в Філядельфії, Па., помер 28 грудня 1972 р. на 49 р. ж. Нар. у Філядельфії і став членом УНС 1965 р. Полишив у смутку дружину Анну, доньку Патрішію, 2 синів: Івана Степана і Андрія Волтера. Похорон відбувся 3-го січня 1973 р. на цвинтарі Oakland, Philadelphia, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

АННА КУЗИК, членка УНС Відд. 345 в Міннеаполісі, Мінн., померла 23 листопада 1972 р. на 77 р. ж. Покійна стала членкою УНС 1924 р. Полишила в смутку сина Ернеста. Похорон відбувся на цвинтарі Sonset, Minneapolis, Minn.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЯКІВ ПЕТРИЧ, член УНСоюзу Відд. 274 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Youngstown, Огайо, помер 23 листопада 1972 р. на 79 р. ж. Став членом УНС 1922 р. Полишив у смутку 2 синів: Вільяма і Роберта та доньку Анну. Похорон відбувся 25 листопада 1972 р. на цвинтарі Tod Homestead в Янґставн, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Гелена Сенедяк, секр.

МАРІЯ КВАСНИЦЬКА, членка УНС Відд. 368 в Ладердале, Флор., померла 6 січня 1973 р. на 76 р. ж. Нар. в м. Здолбуново на Волині і стала членкою УНС в 1954 р. Полишила в смутку чоловіка Сергія. Похорон відбувся 8-го січня 1973 р. на цвинтарі Меморіял Гарденс у Форт Ладердале, Флоріда.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Подубинський, секр.

АНТІН ШИМКОВИЧ, член УНС Відд. 221 Б-ва св. Стефана в Чікаґо, Ілл., помер 18 січня 1973 р. на 65 р. ж. Нар. в Товмачі, Україна і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Теодосію, сина Богдана, дочку Христину, сестру Марію та шваґра Семена. Похорон відбувся 22 січня ц. р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чікаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

ВОЛОДИМИР НИЧ, член УНСоюзу Відд. 86 Т-ва УСК в Ню Йорку, Н. Й., помер 28 листопада 1972 р. на 63 р. ж. Нар в с. Озірна, Тернопіль, Україна і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Марію та сина Льва. Похорон відбувся 2 грудня 1972 р. на цвинтарі Fox Chase у Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Сервант, секр.

ВОЛОДИМИР БОГУН, член УНС Відд. 379 Б-ва св. Юрія в Чікаґо, Ілл., помер 22-го грудня 1972 р. на 51 р. ж. Став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Марію, 3 синів: Миколая, Богдана і Івана. Похорон відбувся 27 грудня 1972 р. на цвинтарі св. Миколая в Leyden Tonship, Ill.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Сеньків, секр.

САМБІРСЬКА ПАРАСКЕВІЯ — членка УНС Відд. 49-ий Б-ва св. арх. Михаїла в Торонті, Канада, померла 8-го грудня 1972 р. на 79 р. ж. Стала членкою УНС в 1957 р. Полишила в смутку 3 дочки, 2 синів, 11 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 12 грудня 1972 р. на цвинтарі Holy Cross в Торонті, Канада.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ТРОФИМ ШПУР, член УНС Відд. 99 Б-ва св. Миколая в Wilkes-Bare,Pa., помер 16-го січня 1973 р. на 89 р. ж. Нар. в с. Невецьки, пов. Радехів, Україна, і став членом УНС в 1912 р. Полишив у смутку дружину Анастазію, 2 синів: Мирона і Ярослава, 3 дочки: Ольгу, Стефанію і Анну, 17 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 19 січня 1973 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Plains Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Валігун, секр.

КАТЕРИНА ЛОПУХ, членка УНС Відд. 2 в Mt. Carmel, Pa., померла 31 жовтня 1972 р. на 72 р. ж. Стала членкою УНС в 1935 р. Полишила в смутку доньку Марію. Похорон відбувся 3-го листопада 1972 р. на цвинтарі св. Марії в Marion Heights, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Єлисавета Сенкович, секр.

АНТОН МЕЛЕНЬКИЙ, член Відд. 107 Б-ва Ів. Хрестителя в Гаммонд, Індіяна, помер 20 жовтня 1972 р. на 78 р. ж. Став членом УНС 1928 р. Полишив у смутку 3 синів: Михайла, Івана, Фреда, 2 доньки: Марію і Анну. Похорон відбувся 23 жовтня 1972 року на цвинтарі Elmwood в Hammond, Indiana.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Ванкула, секр.

ВАСИЛЬ МАНДЗЯК — член УНС Відд. 106 ім. Т. Шевченка в Гари, Інд., помер 9 грудня 1972 р. на 50 р. ж. Нар. в Піттсбурґу, Па., і став членом УНС в 1940 р. Полишив у смутку Анастію. Похорон відбувся 11-го грудня 1972 р. на цвинтарі Кальварія в East Gary, Ind.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

Проф. МИКОЛА ДЕРБУШ — секретар УНС Відд. 345 ім. Б. Хмельницького в Міннеаполісі, Мінн., помер 20 грудня 1972 р. на 62 р. ж. Став членом УНС в 1959 р. Полишив у смутку матір та родину. Похорон відбувся на цвинтарі Sunset Memorial в Міннеаполісі, Мінн.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЄВА СИРКО, членка УНСоюзу Відд. 120 Б-ва св. Миколая в Aliquippa, Pa., померла 18 грудня 1972 р. на 79 р. ж. Нар. в Красній, Україна, і стала членкою УНС в 1935 році. Полишила в смутку 3 синів: Юрія, Василя і Івана, 4 доньки: Ольгу, Олену, Фаю і Анну, 11 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Mt. Olivet, Aliquippa. Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 18-го ЛЮТОГО 1973 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Подільська Січ 8 Відд. о год. 5 по пол. в залі церкви св. Арх. Михаїла при Chestnut St. На річних зборах переобрано ту саму Управу, крім рек. секретаря, яким є тепер Мих. Герасимів. — Управа.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Галлет вул. Проситься чл. вирівняти вкладки. Управа на 1973 р.: М. Максимюк, предс., К. Котило, заст., М. Галькевич, фін. секр., Т. Сливінський, заст., В. Макійчик, кас., Т. Сливінський, рек. секр. К. Комісія: М. Стахів, Я. Гура, В. Пелешук. Мужі Довір'я: М. Галькевич, М. Максимюк, Т. Сливінський. Надз. зборів: М. Галькевич, К. Котило. Збори відбуватимуться третьої неділі в місяці. Адреса секретаря: Michael Halkewicz — 245 Funston Avenue, Bridgeport, Conn. 06606. — Управа.

Український Народний Союз

— проголошує —

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ на академічний рік 1973-74

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визначних коледжів та університетів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), потреби фінансової допомоги та активности в громадському та зовнішньому житті.

Подання слід вносити до 31-го березня 1973 року на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 6887. Павукоподібні люди не можуть зрозуміти загрози

Боюся, що купець і його люди з крісами вб'ють тут, Тарзане, всіх, щоб дістати золото павукоподібних людей...

Ти радше говори мовою Ах-Ю, друже Міті, щоб він зрозумів, загрозу для нього.

У, у, ах! Я продавав твоє золото купцеві, але ніколи не казав йому звідкіля походить золото, ані про тебе! Але купець вислав шпигуна до нашого села! Шпигун сказав купцеві, що я дістаю золото тут, від тебе!

У, у! Чому це має нам пошкодити? Коли прийде ввічливий купець, то ми дамо йому золоте каміння! А він дасть нам речі, що їх ми потребуємо!

Ми радше з'ясуймо, що люди з крісами не дають. Вони вбивають і беруть!